

T.C. ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI

**KÖYCEĞİZ-DALYAN ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ
BİYOLOJİK ZENGİNLİĞİNİN TESPİTİ VE
YÖNETİM PLANININ HAZIRLANMASI**

KESİN RAPOR / EK-2 (Sosyal Araştırma)

ARALIK 2007

T.C
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI

**KÖYCEĞİZ-DALYAN
ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ
BİYOLOJİK ZENGİNLİĞİNİN TESPİTİ VE
YÖNETİM PLANININ HAZIRLANMASI**

KESİN RAPOR / EK-2 (Sosyal Araştırma)

ARALIK 2007

Bu Rapor Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Tarafından Çınar Mühendislik,
Müşavirlik ve Proje Hizmetleri Ltd. Şti.'ne Yaptırılmıştır.

MÜŞAVİRLİK VE PROJE HİZMETLERİ LTD.ŞTİ.

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	1
2. Yöntem	1
3. Araştırma Bulguları	3
4. Sonuç ve Öneriler	43
Araştırma Soruları	45

1. Giriş

Yöre halkının sosyo ekonomik özelliklerinin tespiti, bölgeye özgü, sürdürülebilir ve koruma kullanma dengesinin gözetildiği bir yönetim planı ortaya konabilmesi için önem taşımaktadır. Bu araştırmaların temel amacı da, Köyceğiz-Dalyan Özel Çevre Koruma Bölgesi Biyolojik Zenginliğin Tespiti ve Yönetim Planı Projesi kapsamında yöre halkının sosyal, ekonomik özelliklerini, çevreye ilişkin düşünce ve sorunları tespit etmektir. Genel olarak amaçlar:

- Hanelerin sosyal-ekonomik özelliklerini,
- Çevre sorunları ve çevre sorunları hakkında yöre insanının düşüncelerini ve
- Yönetim planına ilişkin yöre halkının görüşlerini belirlemek şeklinde özetlenebilir.

Araştırmanın uygulamasındaki ana aşamalar şu şekilde özetlenebilir:

1- Hedeflerin açıkça belirlenmesi ve literatür çalışması

2-Veri toplama süreci

a-Örneklemin tasarımı ve seçimi

b-Veri toplama araçlarının geliştirilmesi

c-Alan araştırması personelinin eğitimi

d-Pilot çalışma

e-Verilerin toplanması

3-Verilerin SPSS'e girişi ve analiz edilmesi

4-Bulgular temelinde rapor yazılması

5-Projenin tasarımında bulgulardan yararlanılması

2. Yöntem

Bu araştırmada hem nicel hem de nitel araştırma teknikleri kullanılarak veri toplanmıştır. Sosyal araştırmalarda kullanılan nicel-nitel yöntem karışıklığına ilişkin birçok çalışma olmasına rağmen, bu iki yaklaşımın birleştirilmesi konusunda artan bir uzlaşma vardır (Bamberger, 2000; Frankfort-Nachmias and Nachmias, 1992; The World Bank, 2001; Valadez and Bamberger, 1994). Nitel ve nicel araştırma araçlarının birlikte kullanımı yalnızca örnekleme bağlı olarak yapılacak değerlendirmelerden kaçınmayı sağlayacaktır. Bu yaklaşımların birleştirilmesi araştırmacılara sadece istatistiksel yöntemlerle ölçülemeyen mevcut sosyal ve ekonomik durum içindeki insan davranışlarını etkileyen fenomenleri açığa çıkarma olanağı da verecektir.

Bu araştırmada, istatistikî olarak temsil edilen örneklemelerden elde edilen niceliksel verinin kullanılması, genellenebilir sonuçlara ulaşmayı sağlayan neden-etki değerlendirmesi için daha uygundur. Bununla birlikte, niteliksel yöntemler belli konular, durumlar veya olayların daha ayrıntılı incelenmesine olanak sağlar ve projeden etkilenen kişilerin/grupların perspektifini, dinamiklerini veya niceliksel çözümlemede gözlemlenen sonuçların altında yatan nedenleri görme olanağı sağlar. Bu teknikler genellikle projeden etkilenenlerin bu projeye verdikleri değer, sonucu etkileyebilecek olan süreçlerin eleştirel kavranışını ve niceliksel çözümlemede gözlenen sonuçların daha derin bir yorumunu sağlar.

Bu araştırmada aşağıdaki yöntemler kullanılacaktır:

- Anketler
- Odak Grup Tartışmaları
- Derinlemesine Mülakatlar

Hane Halkı Anketi

Hane halkı anketi ile araştırma alanı içinde kalan hanelerin genel sosyo-ekonomik durumları ve projeye ilişkin genel görüş ve beklentileri hakkında bilgilerin toplanması amaçlanmaktadır. Hane halkı anketi (bkz.sayfa 45) yüz-yüze görüşmeler yoluyla yapılmıştır.

Örneklem seçimi: %0,5 hata payı ve %95'lik test gücü ile örneklem büyüklüğü 365 olarak belirlenmiştir. Proje kapsamı içinde kalan haneler, İlçe (Köyceğiz), Belediyeler (Dalyan, Beyobası, Toparlar) ve köyler olarak üç tabakaya ayrılmış ve oranları tespit edildikten sonra her bir tabaka için yapılacak anket sayısı belirlenmiştir. Daha sonra köyler kümelerine ayrılıp içlerinden seçim yapılmıştır.

Örneklem yapılan yerleşimler

Anket sayısı	İlçe	Belediyeler	Köyler
	Köyceğiz 105	Beyobası 44 Dalyan 47 Toparlar 45	Döğüşbelen 21 Hamitköy 21 Kavakarası 20 Tepearası 20 Yangı 21 Zeytinalanı 21
Toplam	105	136	124
Toplam hane sayısı: 8318 d=0.05 ve Z= 1.96 Toplam anket sayısı= 365			

Odak Grup Tartışmaları

Bir odak grup tartışması/ görüşmesi, belirli bir konu hakkında detaylı bilgi elde etmek için yapılandırılmış bir grup sürecidir. Bir odak grup tartışması, net bir şekilde tanımlanmış bir konuyu tartışmak için 7-12 kişilik katılımcıdan oluşur. Bir odak grup oturumu yaklaşık 1-1.5 saat sürer ve maksimum 2 saat olabilir. Uzman bir kişi açık uçlu sorular sorarak tartışmaların düzenli bir şekilde devam etmesini sağlar.

Bu araştırma çerçevesinde turizmciler, avcılar, kadınlar, çiftçiler, arıcılar, tekneçiler ile odak grup toplantıları yapılmıştır (bkz. sayfa 55). Odak grup toplantıları Köyceğiz ilçesinde gerçekleştirilmiştir ancak kadınlar ile yapılan odak grup toplantılarından biri Tepearası köyünde yapılmıştır.

Derinlemesine Mülakatlar

Proje ile ilgili olduğu düşünülen anahtar kişilerle (Köyceğiz kaymakamı, STK temsilcileri, belediye başkanları, ÖÇK çalışanları, ilçe tarım müdürlüğü çalışanları, orman yetkilileri) proje hakkında bilgi toplamak için mülakat yapılmıştır. Mülakatlar yarı-yapılandırılmış bir soru kağıdı temelinde gerçekleştirilmiştir ancak araştırma ekibi, mülakatın koşullarına göre soru bazlı uyarlamalar yapmışlardır (bkz. sayfa 57).

3. Araştırma Bulguları

Görüşülen Kişiler: Görüşülen kişilerin çoğunluğunu erkekler ve hane reisleri oluşturmaktadır. Eğitim düzeyi açısından farklılıkların olduğu görülmektedir.

Görüşülen kişilerin özellikleri

Cinsiyeti	S	%
Kadın	54	14,8
Erkek	310	85,2
Toplam	364	100,0
Hane reisine yakınlığı		
Hane Reisi	256	70,1
Esi	35	9,6
Kızı/oğlu/gelini/damadı	59	16,2
Diğer	15	4,1
Toplam	365	100,0
Eğitimi		
Okuryazar değil	8	2,2
Okuryazar	8	2,2
İlkokul mezunu	138	37,8
Ortaokul mezunu	40	11,0
Lise/meslek okul mezunu	103	28,2
Üniversite	66	18,1
Yüksek lisans / doktora	2	,5
Toplam	365	100,0

En yüksek orana ilköğretim mezunları (%37,8) sahiptir ve bunu lise/meslek okul (28,7) mezunları izlemektedir. Eğitim ile ilgili olarak önemli noktalardan biri görüşülen kişilerin %2,2'si okuma-yazma bilmemektedir ve %18'i üniversite mezunudur.

Hanelerin sosyal ve demografik karakteristikleri: Hanelerde yaşayan toplam kişi sayısı 1 ile 17 arasında değişmektedir ve ortalama hane halkı büyüklüğü 3.67'dir. Bu ortalama, Köyceğiz'in 3.81 olan ortalama hane halkı büyüklüğüne oldukça yakındır (DPT, 2004). Hanelerin %31,5'inde 4 kişi yaşamaktadır ve bunu %24,2'lik bir oranla 3 kişinin yaşadığı haneler izlemektedir. 5 ve daha fazla sayıda yaşayan kişilerin olduğu hanelerin oranı %21,7'dir. Bu veriler proje alanı içinde kalan yerlerde çekirdek aile yapısının hakim olduğunu göstermektedir. Bu hanelerde yaşayan ortalama erkek sayısı (1.98) hanelerdeki ortalama kadın sayısından (1.84) daha fazladır.

Hanede yaşayan toplam kişi sayısı

Hanede yaşayan kişi sayısı	S	%
1 kişi	17	4,8
2 kişi	64	18,0
3 kişi	86	24,2
4 kişi	112	31,5
5 kişi	42	11,8
6 kişi	19	5,3
7 kişi ve daha fazlası	16	4,6
Toplam	356	100,0

Toparlar Beldesi'nde Yapılan Anket Çalışmalarından Görünümler

Hanelerde yaşayan nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı hem mevcut durum hem de gelecek için yapılacak planlamalar açısından önem taşıdığı açıktır. Yaş gruplarına göre hanelerdeki gruplar incelendiğinde, 35-59 yaş grubundaki nüfusun diğerlerine göre daha fazla olduğu ve bunu 25-34 yaş grubunun izlediği görülmektedir. En düşük orana sahip olan

yaş grubu 60 yaş ve üstüdür. 25-59 yaşları arasındaki kişilerin çoğunlukta olması bunların çalışma çağındaki nüfus olduğunu ve gelecekte yaşlı nüfusun artacağına bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Ayrıca yörenin göç almaktadır ve buraya göç edenlerin çoğunluğunu emekli olduktan sonra gelen aileler/kişiler oluşturmaktadır. Bu eğilimin yakın gelecekte devam etmesi beklenmektedir ve yörede yaşayan nüfusun bu eğilimden etkilenmesi beklenen sonuçlardan biridir.

Hanelerdeki nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı

15 yaşından küçük			15-24 yaş grubu			25-34 yaş grubu			35-59 yaş grubu			60 yaş ve üstü		
Kişi	S	%	Kişi	S	%	Kişi	S	%	Kişi	S	%	Kişi	S	%
1,00	76	55,5	1,00	96	60,8	1,00	90	54,9	1,00	88	32,1	1,00	56	62,9
2,00	51	37,2	2,00	51	32,3	2,00	59	36,0	2,00	174	63,5	2,00	31	34,8
3,00	9	6,6	3,00	9	5,7	3,00	9	5,5	3,00	10	3,6	4,00	2	2,2
4,00	1	,7	4,00	1	,6	4,00	5	3,0	4,00	1	,4			
			5,00	1	,6	5,00	1	,6	7,00	1	,4			
Top.	137	100,0	Top.	158	100,0	Top.	164	100,0	Top.	274	100,0	Top.	89	100,0
Ortalama:1.52			Ortalama: 1.48			Ortalama:1.58			Ortalama:1.74			Ortalama:1.41		

Hanelerin %47,5'inde okula giden bir çocuk bulunmaktadır. Ana ve ilkokula gidenlerin oranı en yüksek iken, eğitim düzeyi arttıkça bu oranda ona paralel olarak azalmaktadır. Okula giden çocuk sayısı değerlendirilirken, yöreye göç eden hanelerin emekli olduğu ve bunların okul çağındaki çocuklarının bulunma olasılığının düşük olduğu gerçeği dikkate alınmalıdır.

Hanelerdeki Okula Giden Çocuk Varlığı

	S	%
Evet	170	47,5
Hayır	188	52,5
Toplam	358	100,0

Hanelerde okuma-yazma bilmeyenlerin oranı %12,8'dir. Türkiye genelinde olduğu gibi, bu örneklem içinde okuma yazma bilmeyenlerin oranı köylerde daha yüksektir ve bunu belediyeler ve Köyceğiz ilçe'si izlemektedir. DPT'nin (2004) verilerine göre Köyceğiz ilçesinin okur-yazarlık oranı %89.65'dir ve bu araştırmadan elde edilen %87,2'lik okur-yazarlık oranına yakındır. Yerleşim birimleri ve okuma-yazma bilmeme arasında istatistiksel bakımdan $p < .05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Yerleşim yerlerine göre okuma-yazma bilmeyenler $X^2=12,776$, $sd=2$, $P<.05$.

		Okuma–Yazma Bilmeyen		Toplam
		Evet	Hayır	
Yerleşim birimi	İlçe	5	99	104
		4,8%	95,2%	100,0%
		11,1%	32,2%	29,5%
	Belediye	15	112	127
		11,8%	88,2%	100,0%
		33,3%	36,5%	36,1%
	Köy	25	96	121
		20,7%	79,3%	100,0%
		55,6%	31,3%	34,4%
Toplam		45	307	352
		12,8%	87,2%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%

Köyceğiz-Dalyan bölgesi göç almaktadır. Görüşülen hanelerin proje alanı içinde ortalama yaşama süreleri 29.55 yıldır ve %13,4'ünün burada yaşama süreleri 1-5 yıl arasında değişmektedir. Hanelerin %9,5'i 6-10 yıldır burada yaşadığı dikkate alınırsa hanelerin yaklaşık %23'ünün proje alanı içinde yaşama süreleri 1 ile 10 yıl arasında değiştiği görülmektedir. Bu veriler aynı zamanda bölgeye olan göçü gösterme açısından büyük önem taşımaktadır. Son beş yıl içinde bölgeye gelen hanelerin nereden geldikleri incelendiğinde üç önemli grup ortaya çıkmaktadır. Birinci grubu Ankara, İstanbul ve İzmir'den bölgeye gelen haneler, ikincisi, Amasya, Afyon, Muş ve diğer kentlerden gelenler ve üçüncü grubu Marmaris, Dalaman, Dalyan gibi proje alanına yakın yerlerden gelenler oluşturmaktadır. Büyük kentlerden gelen hanelerin oranı %25,8, kentlerden gelenlerin oranı %35,5 ve yakın yerlerden gelenlerin oranı ise %38,7'dir. Hanelerin buraya gelme nedenleri şu şekilde sınıflandırılabilir:

- Yörenin doğal güzellikleri
- İş arama ve
- Tayin.

Ayrıca yurtdışından gelip, buraya yerleşen yabancılarda bulunmaktadır. Yakın gelecekte hem yurtdışından hem de yurt içinden göçün devam edeceği gerçeği dikkate alınması gereken önemli noktalardan biri olarak ortaya çıkmaktadır. Büyük kentlerden gelenler daha çok emeklilerden, eğitim düzeyi daha yüksek ve daha yaşlı kişilerden oluşmaktadır. Bu hanelerdeki bireylerle yapılan görüşmelerde yörenin doğal yapısının korunmasının gerektiğini ve kendilerinin “yeni” olduğu için bu konuda çok aktif olmadıkları belirtilmiştir.

Hanelerin Bölgede Ortalama Yaşadıkları Süre

	S	%
1-5	48	13,4
6-10	34	9,5
11-15	23	6,4
16 yıl ve daha uzun bir süre	254	70,8
Toplam	359	100,0

Hanelerin Daha Önce Yaşadıkları Yerler

	S	%
Büyük kentler	8	25,8
Diğer kentler	11	35,5
Yakın yerleşim yerleri	12	38,7
Toplam	31	100,0

Hanelerin ekonomik karakteristikleri: Hanelerin gelir düzeyleri önemli ekonomik göstergelerden biridir. Görüşülen hanelerde en düşük aylık gelir 50YTL, en yüksek gelir 9000YTL ve hanelerin ortalama aylık geliri 1194YTL'dir. 1-350YTL gelire sahip olan haneler toplam içindeki oranı %11,4'tür. En düşük gelir grubu ile ilgili olarak en önemli bulgu, bu hanelerin en yüksek oranı köylerde bulunmaktadır ve ilçede yani Köyceğiz'de bu gelir grubuna dahil hane mevcut değildir. 1250YTL ve üstüne sahip hanelerin en yüksek oranı Köyceğiz'de bulunmaktadır. 351-700 YTL gelir grubuna dahil hanelerin en yüksek oranı (%41,9) belediye ve köylerde (%41,4) bulunmaktadır. 701-1000YTL gelir düzeyine sahip hanelerin en yüksek oranı belediyelerde görülmektedir.

Beyobası Belediyesi Çalışanları ile Yapılan Anket Çalışmalarından Bir Görünüm

Anket Çalışmaları Sırasında Anketör ile Bölgede Yaşayan Çocuklar

Yerleşim birimlerine göre gelir dağılımı

		Gelir grupları					Toplam
		0-350	351-700	701-1000	1001-1250	1250 ve üstü	
Yerleşim birimi	İlçe	0	19	19	1	57	96
		,0%	19,8%	19,8%	1,0%	59,4%	100,0%
		,0%	16,7%	33,3%	10,0%	53,8%	29,6%
		,0%	5,9%	5,9%	,3%	17,6%	29,6%
	Belediye	6	49	26	7	29	117
		5,1%	41,9%	22,2%	6,0%	24,8%	100,0%
		16,2%	43,0%	45,6%	70,0%	27,4%	36,1%
		1,9%	15,1%	8,0%	2,2%	9,0%	36,1%
	Köy	31	46	12	2	20	111
		27,9%	41,4%	10,8%	1,8%	18,0%	100,0%
		83,8%	40,4%	21,1%	20,0%	18,9%	34,3%
		9,6%	14,2%	3,7%	,6%	6,2%	34,3%
Toplam	37	114	57	10	106	324	
	11,4%	35,2%	17,6%	3,1%	32,7%	100,0%	
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	11,4%	35,2%	17,6%	3,1%	32,7%	100,0%	

En düşük gelir düzeyli hanelerin en çok bulunduğu yer köyler ve bunu belediyeler izlemektedir. Tarımda yaşanan sorunlar ve dönüşümler sonucu, sadece tarımsal üretim ile geçinen hanelerin ekonomik açıdan birçok sorun yaşadığı bilinmektedir. Bu etkenler, bu hanelerde gelir düzeyinin neden diğerlerine göre düşük olduğunu açıklayabilir.

Hanelerin %52,5'i gelirlerinin harcamalarına yetmediğini belirtmişlerdir. Yukarıdaki tabloda hanelerin %46,6'sının gelir düzeyi 1-700YTL arasında olduğu dikkate alındığında, bu hanelerin ekonomik yönden sorunlar yaşadıkları ve harcamalarına gelirlerinin yetmediği anlaşılabilir. Harcamalarının yetmediğini söyleyenler ile bu gelir grubunda olanların oranlarının birbirine yakındır.

Hanelerin Gelirlerinin Yeterli Olma Durumu

	S	%
Evet	172	47,5
Hayır	190	52,5
Toplam	362	100,0

Gelir düzeyi gibi objektif kriterlerin yanında kişilerin kendileri hakkındaki subjektif görüşleri ve kendi kendilerini nasıl değerlendirdiklerinin bilinmesi konunun çok yönlü olarak anlaşılmasında önemli olduğu açıktır. Kişilerin eğitim düzeyi, beklentileri ve gelenekler kendilerini ekonomik yönden daha iyi veya kötü değerlendirmelerini etkileyen faktörlerdir. Bu bağlamda, hanelerin % 23'ü kendilerinin gelir düzeyinin yakın çevrelerinden daha iyi ve %21.12'i ise gelirlerinin yakın çevrelerinden daha kötü olduğunu belirtmişlerdir. Yarıdan

fazlası (%55,8) ise gelir durumlarının kendi yakın çevredekilerle aynı olduğunu ifade etmişlerdir. Geliri 1-700YTL olan grubun oranından daha düşük bir oran kendilerinin ekonomik düzeyinin daha kötü olduğunu söylemeleri, kendi koşullarının nasıl gördüklerinin de bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Gelir durumunun kıyaslaması

	S	%
Çevremizdekilerden daha iyi	82	23,1
Çevremizdekilerle aynı düzeyde	198	55,8
Çevremizdekilerden daha kötü	75	21,1
Toplam	355	100,0

Ankete katılan haneler için en önemli gelir kaynağını ücretli işlerden gelir ve tarımsal üretim oluşturmaktadır. Gelir kaynağı açısından turizm ve ticaret diğer önemli sektörler olarak ortaya çıkmaktadır. Proje alanında turizmin önemli bir sektör olması nedeniyle yörede, turizm mevsiminde geçici işlerde çalışanlar bulunmaktadır. Köyceğiz-Dalyan ÖÇKB proje alanında yer alan hanelerin birden fazla gelir kaynağı bulunmaktadır ve hane üyeleri farklı işlerden gelir elde etmektedirler.

Gelir kaynakları

	S	%
Tarım	132	36.2
Turizm	51	1.4
Ücretli iş (sürekli bir işten)	179	4.9
Hayvancılık	9	2.5
Balıkçılık	4	1.1
Geçici işlerden ücret	41	11.2
Kira	18	4.9
Arıcılık	3	.8
Ormancılık	2	.5
Teknecilik	4	1.1
Ticaret	35	9.6
Diğer	22	6.0

Bir kişinin çalıştığı hanelerin oranı %54,2 ve 2 kişinin çalıştığı hanelerin oranı ise %33,1'dir. Emekli bulunan hanelerin %83,5'inde bir emekli kişi bulunmaktadır. Bölgeye göç edenlerin bazılarını emekliler oluşturmaktadır ve bu koşullar devam ederse gelecekte bu eğilimin devam etmesi beklenmektedir. Hanelerde çalışan kişi sayısının az olma nedenleri arasında işsizlik oranının Türkiye genelinde olduğu gibi bölgede de yüksek ve tarım ile uğraşan nüfusun fazla olması sayılabilir.

Proje bölgesi dışında çalışanların oranı %20 civarındadır ve bölge dışında çalışan kişinin olduğunu belirtenlerin yaklaşık %68'i bir kişinin bölge dışında çalıştığını söylemişlerdir. Bölge dışında 2 kişi çalışanın bulunduğu hanelerin oranı yaklaşık %22'dir.

Hanede çalışan kişi ve emekli sayısı

	S	%
Hanedeki çalışan sayısı		
1,00	149	54,2
2,00	91	33,1
3,00	18	6,5
4,00	10	3,6
5,00	5	1,8
6,00	2	,7
Toplam	275	100,0
Hanedeki emekli sayısı		
1,00	132	83,5
2,00	25	15,8
4,00	1	,6
Toplam	158	100,0

Çalışan kişilerin nerede çalıştıkları incelendiğinde, bunları genel olarak iki grupta toplamak mümkündür. Çalışanların ilk yoğunlaştıkları yerler, İstanbul ve İzmir'dir ve ikinci grupta ise Marmaris, Dalaman, Fethiye gibi turizmin gelişmiş olduğu yerler yer almaktadır. Az bir oranda Antalya, Aydın, Kahramanmaraş gibi kentlerde çalışanlar bulunmaktadır. Bölgedeki iş olanaklarının kısıtlı olması özellikle iş olanaklarının olduğu yerlerde iş arandığını göstermektedir.

Bölge Dışında Çalışanların Varlığı

	S	%
Evet	71	20,5
Hayır	275	79,5
Toplam	346	100,0

Bölge dışında çalışan kişi sayısı

	S	%
1,00	46	67,6
2,00	14	20,6
3,00	3	4,4
4,00	2	2,9
5,00	1	1,5
6,00	2	2,9
Toplam	68	100,0

Haneninizde işsiz kişi bulunmakta mıdır sorusuna hanelerin %20,1'i evet cevabını vermiştir. İşsizlik oranı belediye (%23,8) ve köylerde (%23,7), Köyceğiz ilçesine göre daha yüksektir. Yerleşim yerlerinin kendi içindeki dağılımlarına göre hanede işsiz olup-olmadığı incelendiğinde, en yüksek oran (%43,5) belediyelerde görülmektedir ve bunu köyler (%40,6) izlemektedir. Yerleşim yerleri ile işsizlik arasında %5 düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Yerleşim birimine göre hanelerdeki işsizlik

		İşsiz bulunmakta mıdır?		Toplam
		Evet	Hayır	
Yerleşim birimi	İlçe	11	89	100
		11,0%	89,0%	100,0%
		15,9%	32,4%	29,1%
	Belediye	30	96	126
		23,8%	76,2%	100,0%
		43,5%	34,9%	36,6%
	Köy	28	90	118
		23,7%	76,3%	100,0%
		40,6%	32,7%	34,3%
Toplam		69	275	344
		20,1%	79,9%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%

$\chi^2=7.214$, $sd=2$, $p<.05$

Hanelerinde işsiz olduğunu belirtenlerin %71,4'ü hanelerinde bir işsiz kişinin ve %15,9'u ise 2 işsiz kişinin olduğunu söylemişlerdir.

Hanedeki işsiz sayısı

Kişi	S	%
1	45	71,4
2	10	15,9
3	4	6,3
4	3	4,8
5	1	1,6
Toplam	63	100,0

Görüşülen hanelerin % 17,2'si herhangi bir sosyal güvenlik sistemine bağlı değildir. Bir sosyal güvenlik sistemine bağlı olanların dağılımları incelendiğinde, %32,4 ile SSK'ya bağlı olanlar ilk sırada gelmekte ve bunu %28,5 ile BAĞ-KUR'a bağlı olanlar izlemektedir. Emekli Sandığına bağlı olanların oranı %20,2'dir.

Sosyal Güvenlik

	S	%
Sosyal güvenlik sistemine bağlı değil	62	17,2
Emekli Sandığı	73	20,2
BAĞ-KUR	103	28,5
SSK	117	32,4
Özel	6	1,7
Toplam	361	100,0

Tarım ve Arazi kullanımı: Daha önce belirtildiği gibi tarımsal üretim proje alanı içindeki haneler için önemli bir gelir kaynağını oluşturmaktadır. Görüşülen hanelerin %43,1'i tarımsal üretim yapılan bir araziye sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Tarımsal araziye sahip olma durumu

	S	%
Evet	154	43,1
Hayır	203	56,9
Toplam	357	100,0

Tarımsal üretim yapılan arazinin büyüklüğü incelendiğinde, büyük çoğunluğun (%74,7) arazisinin büyüklüğü 1-25 dönüm arasında değişmektedir. Tarla büyüklüğü 76-100 dönüm arasında olanların oranı (%2,4) oldukça düşüktür. Bu veriler hanelerin büyük tarlalara sahip olmadıklarını ve buradan elde edilen gelirin sınırlı olduğunu göstermektedir.

Tarlaların büyüklüğü

	S	%
1-25 dönüm	62	74,7
26-50 dönüm	16	19,3
51-75 dönüm	3	3,6
76-100 dönüm	2	2,4
Toplam	83	100,0

Bahçelerin büyüklüğü incelendiğinde benzer veriler elde edilmektedir. 101 dönüm ve daha büyük tarlaya sahip olan hane bulunmazken, bu büyüklükte bahçeye sahip olan haneler bulunmaktadır (%2,5). Bu bölgede yapılan tarımın niteliği ile ilgili olabilir. Tarımsal arazilerin büyüklükleri hem gelir açısından hem de gelecek için yapılacak planlama açısından önem taşımaları nedeniyle, bu proje kapsamında gerçekleştirilen tarım sektörü ile ilgili analizler ışığında değerlendirilmesi yararlı olacaktır.

Bahçelerin büyüklüğü

	S	%
1-25 dönüm	67	83,8
26-50 dönüm	7	8,8
51-75 dönüm	2	2,5
76-100 dönüm	2	2,5
101 ve üstü	2	2,5
Toplam	80	100,0

Bölgede yetiştirilen en önemli ürün narenciyedir. Görüşülen hanelerin %70,5 birinci ürün olarak ve %11,9'u da ikinci ürün olarak narenciye üretmektedir. İkinci sırada buğday, arpa, mısır ve mercimek gibi ürünler yer almaktadır. Ayrıca bölgede sebze, pamuk, zeytin gibi ürünler daha az bir oranda yetiştirilmektedir.

Yetiştirilen 1. ürün

	S	%
Buğday, arpa, mısır, mercimek	18	12,3
Narenciye	103	70,5
Pamuk	6	4,1
Sebze	10	6,8
Zeytin	5	3,4
Diğer	4	2,7
Toplam	146	100,0

Yetiştirilen 2. ürün

	S	%
Buğday, arpa, mısır, mercimek	13	31,0
Narenciye	5	11,9
Pamuk	3	7,1
Sebze	8	19,0
Zeytin	5	11,9
Diğer	8	19,0
Toplam	42	100,0

Hanelerin sadece %6,8'i tarımsal üretim yaptıkları tarlaları bazen kiraya verdiklerini belirtmişlerdir. Tarımsal üretim yapılan tarla ve bahçelerin küçük olması ve bundan elde edilen gelirin ancak hanelere yetmesi, tarlaların kiraya verilmemesinde önemli etkenlerden olarak ortaya çıkmaktadır.

Kiraya verilen toprak

	S	%
Evet	10	6,8
Hayır	138	93,2
Toplam	148	100,0

Yörenin Problemleri: Doğal olarak proje alanı içinde kalan yerlerde yaşanan problemler ülke genelinde yaşanan sorunlardan tamamen bağımsız olduğu düşünülemez. Bölge için en önemli sorun işsizlik olarak ortaya çıkmaktadır ancak sorunlar yerleşim yerlerinin özelliklerine göre bazı farklılıklar göstermektedir. %13,2'lik bir oranla çevre problemleri ikinci sırada yer almaktadır.

Yerleşim birimlerine göre yörenin en önemli sorunu

		Yerleşim birimi			Toplam
		İlçe	Belediye	Köy	
Yörenin en önemli problemleri	Toprak yetersizliği	0	0	6	6
		,0%	,0%	100,0%	100,0%
		,0%	,0%	4,8%	1,7%
	İşsizlik	49	65	49	163
		30,1%	39,9%	30,1%	100,0%
		48,0%	49,6%	39,5%	45,7%
	Sağlık problemleri	8	3	4	15
		53,3%	20,0%	26,7%	100,0%
		7,8%	2,3%	3,2%	4,2%
	Çevre sorunları	12	15	20	47
		25,5%	31,9%	42,6%	100,0%
		11,8%	11,5%	16,1%	13,2%
	Eğitim	14	16	7	37
		37,8%	43,2%	18,9%	100,0%
		13,7%	12,2%	5,6%	10,4%
	Yoksulluk	2	10	10	22
		9,1%	45,5%	45,5%	100,0%
		2,0%	7,6%	8,1%	6,2%
	Diğer	17	22	28	67
		25,4%	32,8%	41,8%	100,0%
16,7%		16,8%	22,6%	18,8%	
Toplam	102	131	124	357	
	28,6%	36,7%	34,7%	100,0%	
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Çevre sorunlarının en önemli sorun olduğunu söyleyenlerin oranının en yüksek olduğu yerleşim birimi köylerdir (%42,6), bunu belediyeler (%31,9) ve İlçe (%25,5) izlemektedir. Proje açısından önemli olan noktalardan biri, genel sorunlar içinde çevre sorunları işsizlik sorunundan sonra yörenin önemli sorunu olarak kabul edilmektedir. Ancak bu noktada proje alanının ÖÇK Bölgesinde olması ve bu nedenden dolayı bazı yasakların ve kuralların olması yöre halkı tarafından çevre sorunu olarak kabul edilmektedir. Yoksulluğun bölge için önemli bir sorun olduğunu belirten hanelerin yerleşim yerlerine göre dağılımlarında önemli farklılıklar bulunmaktadır. İlçede yaşayan hanelerin sadece %9,1'i yoksulluğu önemli bir sorun olarak görürken, hem belediye hem de köylerdeki haneler için bu oran %45,5'dir. Belediye olarak kabul edilen alanların kırsal yapıya daha çok benzediği dikkate alınır, kırsal alanda iş olanaklarının yetersizliği, gizli işsizlik oranının yüksek olması, tarımsal girdi fiyatlarının yüksekliği ve ürün fiyatlarının düşüklüğü yoksulluk sorununun ön plana çıkarılmasında önemli nedenlerdir. İlçe ve belediyelerde yaşayan haneler için toprak yetersizliği bir sorun oluşturmazken, köylerde yaşayanların için yörenin önemli bir sorunudur.

Çevre Sorunları: Çevre sorunları genel olarak hava, su ve toprağın kirlenmesi ve doğal kaynakların tahrip edilmesi şeklinde iki kategori olarak ele alındığında, yörenin en önemli çevre sorunu orman, bitki-hayvan türlerinin yok edilmesi ve genel olarak doğal alanların tahribatı toplam olarak %34,1 oranla en başta gelmektedir ve bunu su kirliliği (%22,5) izlemektedir. Tarımsal üretimde kimyasal maddelerin kullanılması görülmüş hanelerin %11,0 tarafından en önemli çevre sorunu olarak değerlendirilmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde çevre sorunlarının ne olduğu ve bunun burada yaşayan kişilerin yaşamlarını nasıl etkilediği konusunda yöre halkının farklı düşünce ve inançları bulunmaktadır. Bazı kişiler sorunun önemini vurgularken bazıları bu sorunların abartıldığı ve daha önemli sorunlar varken “çiçek-böcek” sorunun gündeme getirildiğini iddia etmektedirler. Bu sorun daha sonra çevre bilinci bölümünde daha ayrıntılı tartışılacaktır.

En önemli çevre problemi

	S	%
Doğal alanların tahribatı	61	17,2
Su kirliliği	80	22,5
Bitki ve hayvan türlerin yok edilmesi	15	4,2
Kimyasal kullanımı	39	11,0
Erozyon	5	1,4
Orman tahribatı	45	12,7
Diğer	110	31,0
Toplam	355	100,0

Yöredeki çevre sorunlarının çözümünde en etkili olabilecek kurum/kuruluş/kişinin konusunda iki seçenek ön plana çıkmaktadır: Yöre insanı ve devlet kurumları. Devlet

kurumları gücü elinde bulunduğu için çözümde etkili olması ve yöre insanı da kendi çabaları ile bazı sorunları önleyebilmesi nedeniyle bunların tercih edildiği söylenebilir. Bu konu ile ilgili önemli noktalardan biri, bölgede sivil toplum kuruluşlarının (STK) etkili olmadığı veya STK'ların çalışmaları olsa bile bunlardan burada yaşayan insanların bilgi sahibi olmadıklarıdır.

Yörenin çevre sorunlarının çözümünde en etkili kuruluş/kurum/kişi

	S	%
Yöre insanı	142	40,5
Devlet kurumları	160	45,6
STK lar	25	7,1
Özel firmalar	7	2,0
Diğer	17	4,9
Toplam	351	100,0

Özel Çevre Koruma: Proje alanının ÖÇKB içinde olduğu görüşülen kişilerin %89,2'si tarafından bilinmektedir. Bu bölge 1988 yılından beri ÖÇKB içinde olduğu dikkate alınırsa, bilmeyenlerin oranının %11 civarında olması yüksek kabul edilebilir. Köyceğiz ilçesinde kendi yaşadıkları yerin ÖÇKB olduğunu bilmeyenlerin oranı oldukça düşükken, bu oran belediye ve köylerde artmaktadır. Köyceğiz'de yaşayanların %96,2'si yörenin ÖÇKB olduğunu bildiklerini söylemişlerdir. Bu oran belediye ve köylerde bu oran %86'ya düşmektedir. Ayrıca kırsal alanda yaşayan kadınların yakın çevreleri dışındaki sosyal etkinliklere ve ekonomik aktivitelere erkeklere göre daha az katıldıkları gerçeği bu oranın daha yüksek olacağını gösterir. Yörede yaşayan kişilerin bazı kurallar hakkında bilgi sahibi oldukları ancak bunun kaynağını bilmedikleri şeklinde bir yorum yapma olanağı da bulunmaktadır.

Yörenin ÖÇKB olduğunun bilinmesi

		Özel Çevre Koruma Bölgesi olduğu biliniyor mu?		Toplam
		Evet	Hayır	
Yerleşim birimi	İlçe	101	4	105
		96,2%	3,8%	100,0%
		31,4%	10,3%	29,1%
	Belediye	114	18	132
		86,4%	13,6%	100,0%
		35,4%	46,2%	36,6%
	Köy	107	17	124
		86,3%	13,7%	100,0%
		33,2%	43,6%	34,3%
Toplam		322	39	361
		89,2%	10,8%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%

Proje alanının ÖÇK alanı olduğunu öğrenmede en önemli kaynak devlet görevlileridir (%39,7) ve bunu tanıdık/komşu/akrabalar (%25,1) izlemektedir. Muhtarların kırsal alanda önemli bir etkiye sahip oldukları görülmektedir. Bu veriler bölge hakkında var olan kuralları ve uygulamaları duyurmada hem resmi hem de resmi olmayan kaynakların önem taşıdığını göstermektedir.

Yörenin ÖÇK alanı olduğunu kimden öğrendiği

	S	%
Muhtar	50	15,9
Komşu / arkadaş/akraba	79	25,1
Devlet görevlileri	122	38,7
Yerel medya	29	9,2
Diğer	35	11,1
Toplam	315	100,0

Görüşülen kişilerin %24,1 görevlilerin veya bu konuda yetkili kişilerin yörenin ÖÇKB olması nedeni ile toplantı yaptığını belirtmektedir. Geri kalanlar ise bu soruya hayır (%46,9) veya bilmiyorum (%29) demektedirler. Yapılan toplantılar ya yeterince duyurulmadığı ya da muhtar, görevli gibi kişilerin çağırılması nedeni ile çoğunluk tarafından bilinmemektedir. Kırsal alanda yaşayan kadınların toplantılar hakkında bilgi sahibi olmadıkları dikkate alınırsa, bilmeyenlerin oranı daha yüksek olabilir.

Yörede ÖÇKB ile ilgili toplantı yapılma durumu

	S	%
Evet	85	24,1
Hayır	165	46,9
Bilmiyorum	102	29,0
Toplam	352	100,0

Toplantı hakkında bilgi sahibi olanların %58,1'i bu toplantılara katılırken, yaklaşık %42'si toplantılara katılmamışlardır. Bilgi sahibi oldukları halde toplantıya katılmayanların oranı yüksektir. Toplantıya katılmama nedenleri şu şekilde gruplandırılabilir:

- Toplantı yapılan yerin uzaklığı. Görüşülen kişilerin bazıları köylerine veya yaşadıkları yerlere toplantı yapılan yer uzak olduğu için gidemediklerini belirtmişlerdir.
- Zaman yokluğu ve işinin olması.
- Halka açık olmaması. Bazı görüşmeciler bu toplantıların sadece bu konuda görevli kişiler için yapıldığını ve halktan kişilerin katılmadığını ileri sürmüşlerdir.

- İlgisizlik, yöreye “yeni” gelmiş olmak. Bazıları ilgi duymadıkları için toplantılara katılmadıklarını söylemişlerdir. Yöreye yeni gelenler, “yabancıyım” tepki görürüz diye toplantılara katılmamışlardır.
- Tepki nedeni ile katılmama. 2 görüşmeci Marmaris-Dalyan yolunun açılmasına bu kurumun engel olması nedeni ile tepkilerini göstermek için toplantılara katılmadıklarını öne sürmüşlerdir.
- Toplantıların faydalı olacağına inanmama. Bazı görüşmeciler “tutanak tutmak için orda bulunuyorlar” “bizim görüşümüz önemli değil” ve “katılsak ne olacak” diyerek toplantıya katılmama nedenlerini belirtmişlerdir.

Bu nedenler içinde en önemlisi yapılan toplantılara katılmanın sonuç açısından bir fayda sağlamayacağına bazı kişilerin inanmasıdır. Burada kişilerin kendi düşüncelerinin yeterince önemli olmadığını, toplantıların sadece “toplantı yapmak için yapıldığını” şeklindeki düşüncelerin yanlış olduğunun açıklanması gerekmektedir. İkinci önemli olan nokta, dışardan buraya göç edenlerin kendilerini “yabancı” hissettikleri ve çevre konusunda duyarlı olsalar bile aktif olarak tavır koymaktan çekinmeleridir. Daha önce belirtildiği gibi özellikle büyük şehirlerden gelen, eğitim düzeyleri yüksek ve emeklilerden oluşan bu ailelerin yöreyi tercih etmelerindeki en önemli nedenlerden biri yörenin doğal güzelliğidir. Bu ailelerin geçim kaynaklarını daha çok yöreden sağlamadığı için var olan kurallara uyulmasını istemekteler ve bu durum burada “yerli” olan ve kurallar nedeni ile sorun yaşadıklarını iddia eden aileler arasında bir gerginliğe neden olabilmektedir.

Toplantıya katılım durumu

	S	%
Evet	50	58,1
Hayır	36	41,9
Toplam	86	100,0

ÖÇKB ile ilgili kurallar: Görüşülen kişilerin çoğunluğu (%84,9) yaşadıkları yerin ÖÇK alanı olduğu için bazı kuralların olduğunu, %11,2’si bu konuda bilgilerinin olmadığını ve %3,9’u ise kuralların olmadığını belirtmişlerdir.

Yerleşim yerlerine göre, Köyceğiz’de yaşayanların %91,3’ü bazı kuralların olduğunu bilmektedir. Kuralların olmadığını ve bilmiyorum diyenlerin oranlarının en fazla olduğu yerleşim yerleri belediyelerdir. Belediyelerde yaşayanların %6’sı kuralların olmadığını ve %15’i bilmediğini belirtmiştir.

Yerleşim birimlerine göre kuralları bilme

		Kurallar var mıdır?			Toplam
		Evet	Hayır	Bilmiyorum	
Yerleşim birimi	İlçe	95	1	8	104
		91,3%	1,0%	7,7%	100,0%
		31,4%	7,1%	20,0%	29,1%
	Belediye	105	8	20	133
		78,9%	6,0%	15,0%	100,0%
		34,7%	57,1%	50,0%	37,3%
	Köy	103	5	12	120
		85,8%	4,2%	10,0%	100,0%
		34,0%	35,7%	30,0%	33,6%
Toplam		303	14	40	357
		84,9%	3,9%	11,2%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yörenin ÖÇK Bölgesi olması nedeniyle ne tür yasaklar olduğu konusunda en fazla cevap avlanma yasağı (%60,3) ile ilgilidir ve bunu kat yasağı veya inşaat ile ilgili olan yasaklar (%43,8) izlemektedir. Ağaç kesilememesi/yakılmaması ve ormanlara zara vermeme üçüncü sırada yer almaktadır (%16,9).

Kuralların ne olduğunu belirtme

	S	%
Ağaç kesilmemesi, ağaç yakılmaması, ormanlara zarar vermeme	46	16,9
Avlanma yasağı	164	60,3
Kat yasağı, inşaat ile ilgili yasaklar	119	43,8
Çöp dökme ve atık atma ile ilgili yasaklar	22	8,1
Gölü koruma, tekne ile gezmemeye, bitki ve hayvanlara zarar vermeme	34	12,5

Araştırma alanı içinde kalan yerlerde var olan kurallara/yasaklara uyulması gerekmektedir. Bu kurallara görüşmecilerin %65,3'ü uyulduğunu belirtmiştir.

Kurallara uyulmakta mıdır?

	S	%
Evet	226	65,3
Hayır	120	34,7
Toplam	346	100,0

Odak grup toplantıları ve mülakatlar sırasında yasaklar ve bu yasaklara uyma sırasında karşılaşılan sorunlar görüşmeciler tarafından dile getirilmiştir. Cezalar nedeni ile kurallara uyulduğu ancak bunun kendilerine zarar verdiği iddia edilmiştir. Öne çıkan sorunlar şu şekilde özetlenebilir:

- Bizde varsa 50 tane çatı katı, Köyceğiz'de de var 500 tane bunu engelleyemiyoruz— Belediye başkanı ile görüşme
- Çatı sorunu mesela, bu yıktırmakla hallolur mu? Ya da 3.kata izin vermeli. Köyceğiz bölgesi bir defa 1.derece deprem bölgesi. Biz de onun için 4-5 kat istemiyoruz. Alüvyon zemin— Belediye başkanı ile görüşme
- Adam bir bina yapacağı zaman %5, %10 yapılaşma veriyor. Bile bile kaçak inşaat yapıyoruz—Çiftçiler ile odak grup toplantısı
- Ben mısır ekiyordum, bıraktım. Domuzlardan koruyamadım—Çiftçiler ile odak grup toplantısı
- Geçen yıl yollarımızı çakılama yapamadık. Çaydan moloz almak yasakmış. Namnam çayından. Ama bakıyorsunuz bir sürü kum ocağı var. Biz bir memur verin ona göre alalım diyoruz, hayır diyorlar. 600 nüfuslu köyde bir traktör çakıl alamıyoruz—Çiftçiler ile odak grup toplantısı
- Arı kuşuna silah atamıyoruz. Bazen kaçak atıyoruz. Bir iki tane atmazsan akşama bitiriyor. Başka bir çaresi yok. Arıkuşu ve domuz konusunda bizi biraz serbest bırakacak—Arıcılar ile odak grup toplantısı
- Domuz yüzünden çiftçilerin sıkıntısı var.8-10 yavrusu oluyor. Kavun, karpuz ekildi. Tarlaya gidilemediği için domuz hepsini yedi—Avcılar ile odak grup toplantısı

Yaklaşık görüşmecilerin %93'ü kurallara uymayanların cezalandırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Görüşmecilerin çoğunluğu bu düşüncüyü desteklemelerine rağmen, görüşmeler sırasında bazı kurallara uyulmamasının normal olduğunu ve bunların kendilerine zarar verdiğini dile getirmişlerdir.

Kurallara uymayanları cezalandırma isteği

	S	%
Evet	328	92,9
Hayır	25	7,1
Toplam	353	100,0

Görüşmecilerin %29,1'i her türlü kural ihlalinin cezalandırılması gerektiğini ve bunların hepsinin önemli olduğunu ve %23,9'u ise ormanlara verilen zararların özellikle cezalandırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Doğaya zarar veren faaliyetler (%14,0) ve kaçak avlanma (%9,1) önlenmesi gereken önemli kural ihlali olarak kabul edilmektedir.

Cezalandırılması gereken kural ihlalleri

	N	%
Kaçak avlanma	26	9,1
Ormanlara verilen zararlar	68	23,9
Her türlü kural ihlali	83	29,1
Doğaya zarar veren faaliyetler	40	14,0
Gölü-çevreyi kirletenler	23	8,1
Kaçak inşaat	15	5,3
Diğer	30	10,5
Toplam	285	100,0

Kurallara uyulmamasının en önemli nedeni eğitimsizlik, bilgisizlik (% 68,4) olarak kabul edilmektedir. Cezaların yetersiz olması/çevre korumanın yeterince iyi çalışmaması (%11,4) ve rant/çıkar elde etme (%11,4) aynı oranda kişi tarafından kurallara uyulmama nedeni olarak belirtilmiştir. Görüşülen kişilerin %6,3'ü bazı kişilerin gelir elde etmek için yasaklara uymadıklarının ve bununda zorunluluk olduğunu iddia etmişlerdir. Az bir oranda görüşmeciler yasaklara uyulmama nedenini avlanma geleneğinin olmasına bağlamaktadırlar.

Kurallara uyumama nedenleri

	S	%
Bilinçsizlik, eğitimsizlik	54	68,4
Cezaların yetersizliği-çevre korumanın iyi çalışmaması	9	11,4
Avlanma geleneği olması	2	2,5
Kişisel çıkar, rant elde etme	9	11,4
Gelir elde etmek için	5	6,3
Toplam	79	100,0

Faydalanan ve zarar gören gruplar: Köyceğiz_Dalyan ÖÇKB proje alanında, çiftçiler, turizmciler, tekneciler, avcılar vb. birçok ilgi grubu bulunmaktadır ve bazı durumlarda bunların çıkarları uyuşabilmekte, bazı durumlarda sorunlara neden olmaktadır. Bu yörede yaşayan kişilerin hangi grupları kar ve zarar eden gruplar olarak tanımadıklarının anlaşılması, uygulanan kuralların kimleri nasıl etkilediğinin anlaşılmasına yardımcı olabilir. Proje alanının ÖÇKB olmasından faydalanan grupların olduğunu belirtenlerin oranı %51,5'tir.

Yerleşim birimlerine göre yararlanan kişiler

		Yararlananlar var mı?		Toplam
		Evet	Hayır	
Yerleşim birimi	İlçe	63	36	99
		63,6%	36,4%	100,0%
		36,6%	22,2%	29,6%
	Belediye	69	52	121
		57,0%	43,0%	100,0%
		40,1%	32,1%	36,2%
	Köy	40	74	114
		35,1%	64,9%	100,0%
		23,3%	45,7%	34,1%
Toplam		172	162	334
		51,5%	48,5%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%

Yerleşim yerlerinin kendi içindeki dağılımları incelendiğinde, Köyceğiz ilçesinde evet diyenlerin oranı %63,6, belediyelerde %57 ve köylerde %35,1'dir. Bu sayılardan anlaşıldığı gibi bölgenin ÖÇKB olmasından yararlananların olduğunu söyleyenlerin oranının en az olduğu yerleşim birimi köylerdir. Üç yerleşim yerine göre dağılımlara bakıldığında ise, yararlanan kişilerin/grupların olduğunu söyleyenlerin en yüksek oranı (%40,1) belediyelerde, en düşük oranı (%23,3) köylerde. Görüşmecilere göre, yörenin ÖÇKB olmasından en fazla yararlanan gruplar turizmciler, balıkçılar ve teknecilerdir.

Yararlanan gruplar

Grup Adı	%
Turizm ile uğraşanlar	21.6
Balıkçılar	9.9
Çiftçiler	6.0
Hayvancılık yapanlar	4.1
Avcılar	3.6
Tekneciler	9.0
Ormancılık ile uğraşanlar	5.8
Arıcılar	7.4
Konut sahipleri	8.2
Diğer	17.3

Yerleşim yerlerine göre zarar eden grupların/kişilerin olduğunu belirtenlerin Köyceğiz (%35,9) ve köylerdeki (%35,0) oranları birbirine oldukça yakındır. Belediyeler için bu oran %29,1'dir. Kendi içindeki dağılımları bağlamında, Köyceğiz'de görüşülen kişilerin %79'u, Belediyelerdekilerin %52'si ve köylerdekilerin %67'si zarar gören grupların olduğunu belirtmişlerdir.

Yerleşim yerlerine göre zarar edenler

		Zarar edenler var mı?		Toplam
		Evet	Hayır	
Yerleşim birimi	İlçe	79	21	100
		79,0%	21,0%	100,0%
		35,9%	17,9%	29,7%
	Belediye	64	58	122
		52,5%	47,5%	100,0%
		29,1%	49,6%	36,2%
	Köy	77	38	115
		67,0%	33,0%	100,0%
		35,0%	32,5%	34,1%
Toplam		220	117	337
		65,3%	34,7%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%

Zarar ettiği belirtilen grupların başında konut sahipleri (%23,8) gelmektedir; bunu çiftçiler ve avcılar izlemektedir. Konutlarla ve avlanma ile ilgili kuralların genel olarak konut sahiplerine, çiftçilere ve avcılara zarar verdiği düşünülmektedir. Konut ile ilgili kuralların konut sahibi olan herkesi olumsuz olarak etkilediği konusunda fikir birliği bulunmaktadır. Yaban hayvanları için avlanma yasağının bazı durumlarda ekili alanlarda zarara neden olması çiftçileri zarar eden gruplar arasında değerlendirilmesine yol açtığı söylenebilir.

Zarar eden gruplar

	%
Turizm ile uğraşanlar	10.1
Balıkçılar	10.7
Çiftçiler	17.3
Hayvancılık yapanlar	7.9
Avcılar	14.8
Tekneciler	2.7
Ormancılık ile uğraşanlar	3.8
Arıcılar	1.9
Konut sahipleri	23.8
Diğer	15.6

Odak grup toplantıları ve mülakatlarda bazıları herkesin kar ettiğini öne sürerken bazıları ise kurallardan zarar ettiklerini belirtmişlerdir:

- Olumlu etkilenen çok fazla, olumsuz etkilenen çok azdır. İyi ki ÖÇK var yani 80'lerde betonlaşma olmadı. Hakikaten nezih bir bölge oldu burası. Çıksan vatandaşa ÖÇK'nın amacı ne desen bilmez—STK temsilcisi ile görüşme
- İlk başlarda ben geldiğimde ÖÇK neyle ilgileniyor diyordum.80 cm-90 cm pencere, kapı ölçüleri falan. ÖÇK'nın şartlarından, kurallarından herkes yakınıyordu. Ama şimdi herkes hak veriyor—STK temsilcisi ile görüşme
- Köylü zarar ediyor—Çiftçiler ile odak grup toplantısı
- Tüm halk kar ediyor—Kadınlar ile odak grup toplantısı

Dernekler ve katılım: Proje alanı içinde kalan yerlerde derneklere katılım oranı düşüktür. Yapılan araştırmada görüşülen kişilerin %21,6'sı aktif olarak derneklerin faaliyetlerine katılmaktadır. Yapılan görüşmeler sırasında köylerde yaşayan kişileri bu faaliyetlere katılmalarının güç olduğunu ve gerektiğinde muhtarın bu tür toplantılara katıldığını belirtmişlerdir.

Derneklere aktif olarak katılım

	S	%
Evet	53	21,6
Hayır	192	78,4
Toplam	245	100,0

Hangi tür derneklerin bulunduğu sorusuna en fazla cevap tarım ile ilgili olanlara verilmiştir. Bunu çevre ve turizm konusunda faaliyet gösteren dernekler izlemektedir. Çeşitli konularda faaliyet gösteren birçok dernek, kooperatif, vakıf vb proje bölgesinde bulunmaktadır ancak bunlara halkın aktif katılımı oldukça düşüktür. Bunda hem derneklerin yöre insanına ulaşmada hem de yörede yaşayan kişilerin bazı sosyal ve siyasal nedenlerden dolayı aktif olarak katılmalarında sorun olduğunu göstermektedir.

Mevcut dernekler

	%
Tarım ile ilgili olanlar	23.8
Turizm ile ilgili olanlar	18.6
Kadın konusunda faaliyet gösterenler	10.1
Çevre konusu ile ilgili olanlar	19.2
Eğitim ile ilgili olanlar	15.1

Dernek faaliyetlerine en çok katılanlar ailenin geçimini sağlayan erkeklerdir (%63,0) ve bunu kadınlar (%17,4) izlemektedir.

Yerleşim birimlerine göre dernek faaliyetlerine aileden katılanlar

		Dernek faaliyetlerine aileden katılanlar					Toplam
		Ailenin geçimini sağlayan erkekler	Kadınlar	Genç erkekler	Genç kızlar	Diğer	
Yerleşim birimi	İlçe	6	5	1	0	2	14
		42,9%	35,7%	7,1%	,0%	14,3%	100,0%
		20,7%	62,5%	25,0%	,0%	66,7%	30,4%
	Belediye	16	3	2	2	1	24
		66,7%	12,5%	8,3%	8,3%	4,2%	100,0%
		55,2%	37,5%	50,0%	100,0%	33,3%	52,2%
	Köy	7	0	1	0	0	8
		87,5%	,0%	12,5%	,0%	,0%	100,0%
		24,1%	,0%	25,0%	,0%	,0%	17,4%
Toplam		29	8	4	2	3	46
		63,0%	17,4%	8,7%	4,3%	6,5%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Burada kadınların katılım oranının dikkatle değerlendirilmesi gerekmektedir. Köyceğiz'de dernek faaliyetlerine katılanlar arasında kadınların oranı %35,6. iken köylerde hiç bir kadın dernek faaliyetine katılmamaktadır. Köyceğiz'de öğretmen veya diğer çalışan kadınların bazı dernek vs. faaliyetlerine katıldıkları söylenebilir. Genç kızların veya erkeklerin dernek faaliyetlerine katılım oranları oldukça düşüktür.

Dernek faaliyetlerine katılmamanın en önemli nedeni zaman yokluğudur (%45,0) ve bunu derneklerin aktif olmaması izlemektedir. Dernekler ve faaliyetleri hakkında yeterince bilgi sahip olmama önemli bir neden olarak ortaya çıkmaktadır.

Dernek faaliyetlerine katılmama nedeni

	S	%
Zaman yokluğu	68	45,0
Gelenekler	2	1,3
Yeterince bilgi olmaması	13	8,6
Derneklerin aktif olmaması	26	17,2
Diğer	42	27,8
Toplam	151	100,0

Doğal alanların kullanımı ve çevre bilinci: Bölgede yaşayan kişilerin doğal alandan ne anladıkları veya bunu nasıl tanımladıkları koruma düşüncesi ve bunun hayata geçirilmesi açısından önem taşımaktadır. Görüşülen kişilerin %33,8'i doğal hayatı, "doğal alanların korunması" olarak belirtmişlerdir Bu ifade açık olarak doğal alanların ne olduğu konusunda bir fikir vermekten uzak olduğu söylenebilir. Doğal çevrenin korunmasının yeşil alanların/ormanların korunması olduğunu belirtenlerin oranı %19,1'dir. Doğal hayatın korunmasında bitkilerin-hayvanların veya türlerin önemini vurgulayanların oranı (%7,7) daha düşüktür. Yerleşim birimleri ve doğal hayatın korunması arasında istatistiksel bakımdan $p < .01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Yerleşim birimlerine göre doğal hayatın korunması

	Yerleşim birimi			Toplam
	İlçe	Belediye	Köy	
	46	31	24	101
Doğal alanların korunması	45,5%	30,7%	23,8%	100,0%
	48,9%	30,4%	23,3%	33,8%
Çiçeklerin, hayvanların/türlerin korunması	6	7	10	23
	26,1%	30,4%	43,5%	100,0%
Yeşil alanların/ormanların korunması	6,4%	6,9%	9,7%	7,7%
	9	20	28	57
Ekolojik/doğal denge	15,8%	35,1%	49,1%	100,0%
	9,6%	19,6%	27,2%	19,1%
Temiz çevre	8	7	4	19
	42,1%	36,8%	21,1%	100,0%
Yapılaşmanın/kentleşmenin olmaması	8,5%	6,9%	3,9%	6,4%
	3	8	15	26
Gelecek miras	11,5%	30,8%	57,7%	100,0%
	3,2%	7,8%	14,6%	8,7%
Diğer	5	1	0	6
	83,3%	16,7%	,0%	100,0%
Toplam	5,3%	1,0%	,0%	2,0%
	10	3	1	14
	71,4%	21,4%	7,1%	100,0%
	10,6%	2,9%	1,0%	4,7%
	7	25	21	53
	13,2%	47,2%	39,6%	100,0%
	7,4%	24,5%	20,4%	17,7%
	94	102	103	299
	31,4%	34,1%	34,4%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$\chi^2=55,326$, $sd=14$, $p < .01$

Köyceğiz ilçesinde yaşayanlar, doğal alanların korunması, ekolojik denge ve yapılaşma gibi tanımlamalarda yoğunlaşırken, köyde yaşayanlar tanımlamalarında bitki-hayvan veya türlerin ve ormanların korunmasını daha ön plana çıkarmaktadırlar. Gelecek-gelecek kuşaklara bırakılacak bir miras olarak doğal alanların korunmasını kabul edenlerin oranı (%4,7) düşüktür ve bu oran ilçede daha yüksektir. Görüşülen kişilerin yaşadıkları doğal çevrenin doğal yaşamın korunmasından ne anladıklarını belirlemede önemli bir etkiye sahip olduğu açıktır ve bu soruya verilen cevaplar çevre bilinci ile ilişkili olarak değerlendirilmesi

gerekmektedir. Daha sonraki analizlerle bu konudaki açıklamalar bütünleştirilirse, bölgedeki çevre ile ilgili sorunları daha iyi anlama olanağı olabilir.

Görüşülen kişilerin %56,7'si yaşamı tehdit eden bir çevre krizi ile karşı karşıya olduğumuza ve %46,7'si çevre krizinin yaşamımıza olumsuz etkileri bulunduğuna inanmamaktadır. Bilindiği gibi günümüzde çevre sorunları her geçen gün artan oranda yaşamımızı olumsuz olarak etkilemekte ve tüm dünyada bilim adamları, devlet adamları, proje planlayıcıları olumsuz etkilerin nasıl minimuma indirgenebileceğini tartışmaktadırlar. Küresel ısınma gibi bazı çevre sorunları küresel ölçekte yaşanırken, bazıları sadece belli bölgelere/alanlara özgü olabilmektedir. Geneli korumak için küçük ölçekte yapılacak katkıların büyük önem taşımaktadır. Ancak Köyceğiz-Dalyan bölgesinde genel bir çevre krizine ve bunun yaşamımız üzerindeki olumsuz etkileri olduğunu kabul etmeyenlerin oranın fazla olması, yöre insanının çevre bilincini sorgulamaya neden olmaktadır.

Çevre sorunları hakkında genel düşünceler

	Katılıyorum	Katılmıyorum
Yaşamı tehdit eden boyutlarda bir çevre krizi ile karşı karşıyayız.	43.3	56.7
Çevre krizi yaşamımıza olumsuz etkileri bulunmaktadır.	53.3	46.7
Ekonomik gelişme doğal alanların tahribatına yol açmamalıdır.	89.5	10.5
Çevre sorunlarının çözümünde bireysel katkılar önemli değildir.	35.8	64.2
Ekonomik gelişme çevrenin korunmasından önce gelmelidir.	43.9	56.1
Çevre sorunlarını çözme sadece devletin görevidir.	17.9	82.1
STK çevrenin korunmasında önemli bir rol oynamaktadırlar.	59.1	40.9
Herkes kendi yaşadığı yerdeki doğal alanları koruması gerekir.	95.2	4.8
Köyceğiz-Dalyan ÖÇK bölgesindeki çevre sorunu abartılmaktadır.	47.0	53.0

İkinci sorun çevrenin korunması ve ekonomik gelişme ilişkisinde ortaya çıkmaktadır. Görüşülen kişilerin %89,5 gibi yüksek bir oranı ekonomik gelişme doğal alanların tahribatına yol açmamalı derken, bu soru ekonomik gelişme çevrenin korunmasından önce gelmelidir şeklinde sorulduğunda bu oran %43,9'a düşmektedir. Azgelişmiş ülkelerde çevrenin veya doğal alanların korunması, "iş-çevre", "kalkınma-çevre" şeklinde ikilemler içinde ele alınmaktadır. Azgelişmiş ülkelerdeki çevre sorunları birçok yönden gelişmiş ülkelerinkinden ayrılmaktadır ve çevre bu ülkelerde azgelişmişlik sorunu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda "önce kalkınım, sonra çevreyi koruruz", "yoksulluk, işsizlik sorunu önce gelmelidir" şeklinde tartışmalar gündeme gelmektedir; ancak bu konuda yapılan birçok araştırma göstermiştir ki çevre sorunları azgelişmiş ülkeler için bir lüks değil, zorunluluktur. Çevrenin tahribatı bu alanlarda yaşayan ve geçimlerin sağlayanlar için çevre yönünden daha "hassas, kırılgan" denilebilecek alanlara itilmesine ve bu durum bir kısır döngü yaratarak daha fazla yoksulluğa yol açmaktadır. Burada kompleks bir sorun olan azgelişmişlik-çevre veya yoksulluk-çevre sorununun tartışılması amaçlanmamaktadır. Sadece çevrenin tahribatının kalkınmaya değil birçok yönden "yoksulluğa" yol açtığına yöre halkına anlatılması gerekmektedir.

Çevre sorunları ile ilgili olarak yörede yaşayan kişiler, devlet ve STK'larının hangisinin daha etkili olduğu incelendiğinde, çevre sorunları sadece devletin görevi değildir diyenlerin oranı %82,1'dir ve STK'larının önemli bir rol oynadığını söyleyenlerin oranı %59,1'dir. Çevre sorunlarının çözümünde bireysel katkıların önemi vurgulayanların oranı %64,2'dir. Bu oranlara bakıldığında, bireysel katkıların önemli olduğu ve bu sadece devletin görevi olarak kabul edilemeyeceğini göstermektedir. Ancak daha sonraki bir soruda Köyceğiz-Dalyan projesinden kim sorumlu olmalıdır diye sorulduğunda, devlet diyenlerin oranı %51,3 ve yörede yaşayanlar diye belirtenlerin oranı %33,1'dir. Genel düşüncede bireyin önemi vurgulanırken, kendi yörelerinde ÖÇK'dan çok şikayet etmelerine rağmen devlet kurumları ön plana çıkarılmaktadır. Dernek çalışmalarına aktif olarak katılımın düşük ve yapılan faaliyetlerden yeterince haberdar olunmaması nedeni ile STK'larının kendi yörelerindeki sorunları çözmede öncelikli bir yer işgal etmemektedir.

Görüşmelere katılan kişilerin % 95,2'si herkesin kendi yaşadığı yeri koruması gerektiği fikrine katılmaktadır. Bu görüşe katılmakla birlikte, yörelerinde çevrenin korunması için var olan kurallardan şikayet etmektedirler. Düşünce düzeyinde kabul edilmesine rağmen, uygulamada bunu bir "cezalandırma" olarak kabul etmektedirler. "Sinekler bizden kıymetli", "neden diğerlerin fazla kat yapıyor, biz yapamıyoruz", "biz burada hiç bir şey yapamıyoruz" gibi şikayetler bulunmaktadır. Bu düşünceler eğitim düzeyi, meslek ve yöreye yeni gelenler açısından değişiklikler göstermektedir. Burada önemli olan nokta yöre halkına neyi, niçin yaptıklarının açıklaması gerektiğidir. Bu yapılanlar bir yasak veya kural olarak algılanmasından, çevreyi korumaya yönelik gönüllü bir isteğe dönüştürülmesi, gelecekteki projelerin başarısını büyük ölçüde etkileyecektir. Bazı ülkelerde bireyler kendi yaşadıkları yerleri korumak için mücadele verdikleri ve bunun bu yörede neden sadece devletin "zorlaması" gibi görülmesinin araştırılması gerekmektedir. Bu sorunu sadece az gelişmişlik, bilinçsizlik gibi genel kavramlarla açıklamak, sorunu basite indirgemek olacaktır.

Son nokta ise, Köyceğiz-Dalyan bölgesindeki çevre sorunlarının yani yörenin korunması ile ilgili kuralların abartıldığına görüşmecilerin %53'ü katılmaktadır. Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde bu sonuç yorumlanırsa, bu oranın nedeni anlaşılabilir.

Odak grup toplantılarında yöre insanının çevreyi koruma konusunda bilinçli ve istekli olduğu, buranın gerçek koruyucularının onlar olduğu için dışlanmamaları gerektiği vurgulanmıştır. Katılımcıların bazı görüşleri şunlardır:

- Burası eskiden beri balıkçı köyü. Yani bu sazları, kamışları korursak balığımız artar. Halk biliyor ve koruyor –Belediye Başkanı ile görüşme
- İztuzu Plajında otel yapılırken ÖÇK yoktu o zaman, halk karşı çıktı-- Belediye Başkanı ile görüşme
- Bu doğayı buradaki insanlar bozmuyor. Burayı bozan zenginler. Birisi otel yaptı. *Caretta Caretta*'ların kumunu getirip otelinin önünde plaj yaptı—Arıcılar-çiftçiler ile odak grup toplantısı

Görüşmeciler çevre bilincinin oluşturulmasında eğitimin önemini sık sık dile getirmişlerdir:

- Yasakla bir yere varılmaz. Halka anlatılması lazım. Neden yasak onu anlatmamız lazım –STK temsilcisi ile görüşme
- İnsanları eğitmek lazım, iyi yaklaşmak lazım—STK temsilcisi ile görüşme
- Bizim insanlarımız kültürlü. Ama eğitim vermek gerekir bu konuda—Balıkçılar ile görüşme

Odak grup toplantılarına katılan bazı kişiler çevre konusunda bilinçli olduklarını dile getirmelerine rağmen, bununla çelişen ifadelerde bulunmuşlardır. Avcılar ile yapılan odak grup toplantısında öne sürülen görüşler buna güzel bir örnek teşkil etmektedir:

- Doğayı sevmeyen insan avcı olamaz.—Avcılar ile odak grup toplantısı
- Köyceğiz Gölündeki kuşların hepsi göçebe. Korumanın anlamı yok, zaten göçebe, gelip gidecek. Avcılar ile odak grup toplantısı

Yörede Nesli Tükenen Bitki ve Hayvanlar: Yörede çeşitli amaçlar için bitki toplanmaktadır ve görüşülen kişilerin %54,9'u bitki topladığını belirtmişlerdir(Tablo-48). En çok toplanan/yararlanılan bitkiler kekik (%46,6), günlük/sıgla ağacı (%15,7) ve adaçayıdır (%9,0). Sıgla ağacı, Köyceğiz ve çevresinde yetişen nadir bir ağaç türü olduğu, bu doğal zenginliğin tahrip edildiği ve korunmasının gerekliliği görüşmeler sırasında sık sık dile getirilmiştir. Toplanan bitkiler sıralamasında bu ağaç türünün ikinci sırada olması dikkate alınması gereken gerçeklerden biridir.

Bitki toplanma durumu

	S	%
Evet	190	54,9
Hayır	156	45,1
Toplam	346	100,0

Günümüzde ortaya çıkan çevre problemleri ve doğal alanların tahribatı sonucu birçok bilim adamı ve uzman dikkatlerini doğal çevrenin korunmasına ve türlerin çeşitliliğinin doğal denge için ne kadar önemli olduğu üzerinde yoğunlaştırmışlardır. Biyolojik çeşitliliğin korunması hem genel hem de yerel için önemli olduğu ve yöre insanının bu konudaki görüşü hem şu andaki durum hem de gelecekte yapılacak planlamalar açısından önem taşımaktadır. Görüşülen kişilerin yaklaşık %45'i yörelerinde nesli tükenmekte olan bitki-hayvan olduğunu söylemişlerdir. Köyceğiz-Dalyan ÖÇKB proje alanında *C.caretta* ve sıgla ağaçlarının korunması yolunda yoğun çabaların olduğu dikkate alınır bu oran oldukça düşüktür.

Toplanan/yararlanılan bitkiler

	N	%
Adaçayı	16	9,0
Kekik	83	46,6
Günlük-sıgla	28	15,7
Reçine	2	1,1
Biberiye	2	1,1
Diğer	47	26,4
Toplam	178	100,0

Nesli tükenmekte olan bitki-hayvan varlığı

	S	%
Evet	157	44,9
Hayır	128	36,6
Bilmiyorum	65	18,6
Toplam	350	100,0

Keklik (%25,6), levrek-sazan (%13,5) ve geyik (%13,5) nesli tükenmekte olan hayvan türleri olarak belirtilmekte ve *C.caretta*'ların nesli tükenmekte olan hayvanlar arasında olduğunu söyleyenlerin oranı %12,0'dir. Nesli tükenmekte olan bitkilerin başında ise günlük ağacı gelmektedir.

Nesli tükenmekte olan hayvan

	N	%
C.Caretta	16	12,0
Levrek, sazan	18	13,5
Keklik	34	25,6
Geyik	18	13,5
Meke	6	4,5
Diğer	41	30,8
Toplam	133	100,0

Nesli tükenmekte olan bitki

	N	%
Günlük	22	59,5
Sahlep	2	5,4
Diğer	13	35,1
Toplam	37	100,0

Avcılar kendi gözlemleri temelinde eskiye göre bazı hayvan türlerinin daha az görüldüğünü belirtmişlerdir:

- Belirli hayvanların nesli tükenmekte. Mesela “elmabaş Kuğu çok az geliyor.
- Flamingo gelirdi eksiden, artık yok—Avcılar ile odak grup toplantısı

Yönetim planı ve beklentiler: Günümüzde yapılan plan ve projelerde iki önemli nokta ortaya çıkmaktadır. Bunlardan birincisi, planın uygulanması ile olumsuz olarak etkilenebilecek grupların veya kişilerin zararlarını minimuma indirmek ve ikincisi, halkın katılımını sağlamaktır. Özellikle kadınların, gençlerin ve toplumda dezavantajlı olarak kabul edilen grupların katılım ve çıkarlarının yansıtılması, projenin başarısı için önem taşıdığı açıktır. Görüşülen kişilerin yaklaşık %74'ü yörede geliştirilecek olan yönetim planına aktif olarak katılmak istemektedirler. Yöredeki STK'ların çalışmaları/ faaliyetleri değerlendirildiğinde bu katılımı sağlayacak bir yapıya sahip olmadıkları söylenebilir. Bu katılımın hangi koşullarda, nasıl olacağı yönetim planı oluşturulurken göz önüne alınmalıdır.

Yönetim planına aktif olarak katılma isteği

	S	%
Evet	261	73,9
Hayır	92	26,1
Toplam	353	100,0

Köyceğiz-Dalyan'da oluşturulacak yönetim planında devlet kurumlarının sorumlu olmasını isteyenlerin oranı %51,3 ve burada yaşayan yöre insanının olması gerektiğini belirtenlerin oranı ise %33,1'dir. STK'ların sorumlu olmasını isteyenlerin oranı oldukça düşüktür (%4,5). Görüşmeciler bölgenin bir yönetim planına ihtiyacı olduğunu ve ekonomik gelişme bunun önemli bir parçası olmalı, doğal yaşamın korunması gerektiği ve benzeri düşüncelere büyük oranda katılmaktadırlar. Burada en düşük oran, yöredeki farklı çıkar grupları yönetim planında yer almalıdır ifadesinde görülmektedir. Farklı çıkar gruplarının çıkarlarının birbiri ile uyuşmaması bu sonuçta etkili olabilir.

Köyceğiz-Dalyan yönetim planında kimin sorumlu olması gerektiği

	S	%
Devlet kurumları	183	51,3
Bu alanda yaşayan kişiler	118	33,1
STK'lar	16	4,5
Özel Şirketler	14	3,9
Diğer	26	7,3
Toplam	357	100,0

Görüşmeler sırasında yönetim planı ile ilgili belirtilen görüşlerden bazıları şu şekilde belirtilmiştir:

- Yönetim planının içinde Belediyeler olmalı. Kaymakamlar, Özel İdareler, muhtarlar, STK'lar, vatandaşlar. Öğretmenlerden imamlardan bile bunun içinde olmalı. O zaman daha çok kitleye hitap eder. Eğitim ve iletişim çok önemli— Belediye başkanı ile görüşme
- Her türlü şeyi biz toplumda ceza yöntemiyle çözmeye çalışıyoruz. Bir cezalandırma fobisi var Türk toplumunda. Bu yanlış, yere tükürdün ceza, sigara içtin ceza. Bu anlayışın yerine vatandaşla birlikte olmalı—Belediye başkanı ile görüşme
- Eğitime ağırlık veren ve herkesi içine alan bir plan gerekli—STK temsilcileri ile görüşme

Yönetim planına ilişkin görüşler

	Katılıyorum	Katılmıyorum
Köyceğiz- Dalyan özel çevre koruma bölgesinin detaylı ve uygulanabilir bir yönetim planına ihtiyacı vardır.	88.5	11.5
Ekonomik gelişme yönetim planının önemli bir parçası olmalıdır.	89.6	10.4
Köyceğiz-Dalyan'daki doğal yaşam ve balıkların önemi yönetim planında dikkate alınmalıdır.	96.1	3.9
Yönetim planı ilgili hem yerel hem de ülke çapındaki ekonomik aktiviteler hakkında bilgi sağlamalıdır.	95.2	4.8
Doğal alanların/çevrenin korunması yönetim planının temel amaçlarından biri olmalıdır.	95.5	4.5
Köyceğiz-Dalyan yönetim planı ile ilgili bilgiler halka açık olmalıdır.	98.3	1.7
Bölge insanının sulak alana ilişkin eğitimi, yönetim planının temel amaçlarından biri olmalıdır.	88.7	11.3
Yöredeki farklı grupların çıkarları yönetim planında yer almaz.	66.6	33.7
Yönetim planı ağırlıklı olarak doğal dengeyi korumaya çalışmalıdır.	95.5	5.0
Köyceğiz-Dalyan halkı geniş ölçekli danışma komitesi ile yönetim planında söz sahibi olmalı ve uygulamalıdır.	92.6	7.4
Yöre halkının sulak alanların kullanımı ve yönetimine katılımı teşvik edilmelidir.	94.6	5.1
Alanla ilgili olarak su turizmi /eko turizm ekonomik önemi dikkate alınmalıdır.	91.5	8.5
Yönetim planında kanalların turizm için önemi dikkate alınmalıdır.	89.9	10.1
Yönetim planı, su kullanımının sosyolojik, kültürel ve ekonomik etkilerini de dikkate almalıdır.	92.8	7.2
Bazı durumlarda, yönetim planı kirlilik kontrolü, sulak alanın korunması gibi alanlarda yerel halkın uygulamasını gerektirmelidir.	92.5	7.5
Bütün su kullanıcılarının gelecek için talepleri doğrultusunda kestirimler yapılmalıdır.	83.1	16.9

Doğal alanlar ile ilgili projeler: Görüşmecilerin yaklaşık %81'i doğal alanların korunması ile ilgili projelere katılmak istemektedir ve %91.5'i bu projelerin faydalı olacağını düşünmektedir. Bu projeler, genel olarak çevre krizi, nedenleri ve yörede somut olarak neler yapılacağı gibi konular ile ilgili olursa ve genel olarak herkesin anlayacağı düzeyde basit ve görsel materyallerin kullanılması ile gerçekleştirilirse gelecek için büyük yarar sağlayabilir.

Doğal alanların korunması ile ilgili projeler

		S	%
Bu projelere katılmak ister misiniz?	Evet	287	80,8
	Hayır	68	19,2
	Toplam	355	100,0
Proje faydalı olur mu?	Evet	325	91,5
	Hayır	30	8,5
	Toplam	355	100,0

Doğal alanların korunması ile ilgili projelerde eğer gerekirse, görüşmecilerin %73.3'ü eğitim almak istemektedir. Eğitim alınmak istenen konular öncelikli olarak, tarımsal ilaçların doğru kullanımı (%30.1), bitki ve hayvan türlerinin korunması (%30.1), ormanların korunması (%28.8) ve halk sağlığıdır (%28.8). Eğitim konularında sadece korumacılık değil aynı zamanda alternatif gelir kaynakları dikkate alınırsa, katılım oranı ve projelerin başarı şansları daha yüksek olabilir.

Eğitim alma isteği

	S	%
Evet	255	73,3
Hayır	93	26,7
Toplam	348	100,0

Eğitim alınmak istenen konular

	%
Tarımsal ilaçların doğru kullanımı	30.1
Halk sağlığı	28.2
Bitki ve hayvan türlerinin korunması	30.1
Ormanların korunması	28.8
Erozyon	17.8
Organik tarım	26.3

Yöre halkı yürütülmekte olan projenin uygulanmasını istemektedirler. Projeyi destekleyenlerin oranı %46.9 ve tamamen destekleyenlerin oranı ise %42.2'dir. Görüldüğü gibi desteklemeyenlerin oranı oldukça düşüktür. Görüşmeler sırasında elde edilen izlenimler doğrultusunda, yeni projenin desteklenme nedeni arasında şu andaki mevcut durumdan memnun olmamaları gelmektedir.

Yürütülmekte olan projenin uygulanmasının desteklenmesi

	S	%
Tamamen destekliyorum	144	42,2
Destekliyorum	160	46,9
Desteklemiyorum	37	10,9
Toplam	341	100,0

Çevre sorunlarını 10 yıl öncesi ile karşılaştırılmaları istendiğinde, daha kötü diyenlerin oranı diğerlerinden az bir oranda olsa daha yüksektir. Görüşülen kişilerin %32,2'si çevre sorunlarının 10 yıl öncesine göre daha iyi, %29,3'ü aynı ve %38,5'i daha kötü olduğunu belirtmişlerdir.

10 yıl öncesi ile karşılaştırma

	S	%
Daha iyi	113	32,2
Aynı	103	29,3
Daha kötü	135	38,5
Toplam	351	100,0

İlgi Grupları: İlgi gruplarının ve projeye ilişkin çeşitli konulardaki görüşlerinin belirlenmesi, projenin başarılı bir şekilde uygulanması açısından önem taşıdığı açıktır. Bu gerçek dikkate alınarak Köyceğiz-Dalyan ÖÇK Bölgesi Biyolojik Zenginliğin Tespiti ve Yönetim Planı kapsamında yürütülen sosyal değerlendirme ile ilgili çalışmada, projeden etkilenen tüm kurum, kuruluş ve kişilerin görüşleri elde edilmeye çalışılmıştır. Tablo-61'deki matriste ilgi gruplarının listesi ve neden seçildikleri belirtilmiştir.

Çiftçiler, balıkçılar, tekneciler, turizmciler, arıcılar gibi gruplar alanı kullanmaktadırlar ve gelirlerini buradan sağlamaktadırlar. Yöreye göç etmiş bulunan emekliler gelirlerini başka kaynaklardan sağlamış buldukları için alandan gelir elde etmemektedirler.

İlgi Grupları Matrisi

İlgi grupları	Neden seçildiği
Kamu kurumları	Proje ile ilgili karar alma ve uygulamada etkili olması.
Belediyeler	Alana ilişkin karar ve uygulamalarda etkilerinin olması
STK'lar	Bazı ilgi gruplarını temsil etmeleri
Çiftçiler	Alanı kullanmaları ve ekonomik yönden alana bağımlı olmaları
Arıcılar	Alanı kullanmaları ve ekonomik yönden alana bağımlı olmaları
Turizmciler	Alanı kullanmaları ve ekonomik yönden alana bağımlı olmaları
Tekneciler	Alanı kullanmaları ve ekonomik yönden alana bağımlı olmaları
Balıkçılar	Alanı kullanmaları ve ekonomik yönden alana bağımlı olmaları
Avcılar	Alanı kullanmaları
Kadınlar	Görüşlerini ifade edecek araçların az olması ve alanı kullanmaları

Kurallar Hakkında Bilgi Sahibi Olma ve Kurallara Uyulmama Nedenleri: İlgi grupları ile yapılan toplantı ve görüşmelerde, yaşadıkları yerin ÖÇK Bölgesi olması nedeni ile genel olarak kurallar hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Kamu kurumları ve belediyeler doğal olarak kurallar hakkında en doğru bilgiye sahiptirler ve diğer ilgi grupları bazı kurallar hakkında bilgi sahibidirler.

Kurallar hakkındaki bilgi ilgi gruplarına göre farklılık göstermekte ve kendi uğraşları veya yaptıkları iş ile ilgili olanlarla ilgili kurallar hakkında daha fazla bilgi sahibiyken ilgili olmayan kurallar hakkında bilgiye sahip değillerdir. Bir kural konduktan sonra ve bir sorun ile karşılaşınca kural hakkında bilgi sahibi olunmasının yani önceden ilgili kurumlar tarafından bilgi sağlanamamasının sorunlara neden olduğu görüşmeciler tarafından öne sürülmüştür.

En önemli bilgi kaynağını Kamu kuruluşları oluşturmaktadır ve köylerde bilgiyi aktarmada muhtarların önemli rol oynamaktadır. Toplantılarda bu konu ile ilgili olarak dile getirilen en önemli sorun, ihtiyaç duyulan doğru bilgiyi kimden ve nasıl elde edileceğidir. Aynı konu ile bir kaç kurumun ilgilenmesinin bazı sorunlar yarattığı görülmektedir. Arıcılar ve çiftçiler ile yapılan odak grup toplantısındaki katılımcılar, “sorunlarımız var. ÖÇK'ya gidiyoruz, Bayındırlığın şartlarını sunuyor. Bayındırlığa gidiyoruz, ÖÇK'nın şartlarını belirtiyor. Ne yapacağımızı bilmiyoruz” diyerek, bilgiyi elde etmede karşılaştıkları zorlukları dile getirmişlerdir. Aşağıdaki matriste ilgi gruplarının kuralları bilme ve bilgi kaynakları gösterilmiştir.

İlgi Gruplarının Kurallara İlişkin Bilgi Düzeyleri Matrisi

İlgi grupları	ÖÇK ile ilgili kuralların bilinmesi	Bilgi kaynağı	Karşılaşılan sorunlar
Kamu kurumları	++	Kamu kurumları	-----
Belediyeler	++	Kamu kurumları	Birden fazla kurumun aynı konuyla ilgili olması
STK'lar	+	Kamu kurumları Belediye	Zaman alıcı
Çiftçiler	+	Muhtarlar, Akraba, tanıdık, Kamu kurumları	Birkaç kurumdan bilgi elde etme gereği Açıklayıcı yanıt alınamaması
Arıcılar	+	Muhtarlar, Akraba-tanıdık, Kamu kurumları	Aynı konu ile birçok kurumdan bilgi alma zorunluluğu
Turizmciler	+	STK, Kamu kurumları, Belediye	Birçok kurumdan bilgi almanın gerekmesi
Tekneciler	+	STK, Kamu kurumları	Farklı kurumlardan farklı bilgi elde etme gereği
Balıkçılar	+	STK	-----
Avcılar	+	STK, kamu kurumları	Bilgilerin duyurulması
Kadınlar	+	Tanıdık-komşu, STK	Kimden bilgi alınacağı belli değil Halka bilgi sağlanmaması

++: kurallar hakkında yeterli bilgi sahibiler

+: bazı kurallar hakkında bilgi sahibiler

-: kurallar hakkında bilgi sahibi değil

Elde edilen veriler temelinde genel olarak kurallara uyulduğu ve buna uymayanlara verilen cezaların kurallara uymada önemli bir etken olduğu söylenebilir. Bölgede yaşayan kişilerin zaman zaman çeşitli nedenlerden dolayı kurallara uymadığı ancak bu kurallara uyulmama nedeni bilgisizliktir değildir.

Kuralların herkese eşit uygulanması ve bu konuda kararlı olunmasının gerekliliği görüşmeciler tarafından dile getirilmiştir. Örneğin, arıcılar-çiftçiler odak grup toplantısında, Köyceğiz gölünde ve Dalyan'da kaçak avcılık yapıldığı iddia edilmiştir. Bir katılımcı görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir: “Köyceğiz Gölü kıyısında yasak avcılık yapılmakta. Bu gölde av yapılacaksa tam yapılsın, yapılmayacaksa hiç yapılsın. Dalyan tarafında da kaçak balıkçılar var.”

Katılımcılardan bazıları, bazı kurallara uymanın kendilerine “zarar” verdiği öne sürülmüşlerdir. En çok şikayet edilen, domuz ve arı kuşunun kendi ürünlere verdiği zarardır. Bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

- “Av koruma sahaları var. Domuzlar narenciyemizi bitiriyorlar. 15 gün oldu müracaat ettik. Adamın mısır tarlası bitti.”—Çiftçilerle odak grup toplantısı
- “Ben mısır ekiyordum. Domuzlardan koruyamadım ve vazgeçtim.” Çiftçilerle odak grup toplantısı

Kurallara cezalar nedeni ile uyulsa bile bazı durumlarda kendilerine özgü çözüm yolu buldukları görülmüştür. Örneğin, domuzları vurma yasak olduğu için, domuzların yiyebileceği düşünülen incir gibi yiyeceklerin içine siyanür konduğu ve bu şekilde yaban hayvanlarının öldürüldüğü ileri sürülmüştür. Bu durumun çocuklar için bir tehdit oluşturduğu açıktır.

Kurallara uyma ile ilgili olarak dile getirilen diğer bir nokta da arı kovanlarının yol ve konutlara olan uzaklıklarıdır. Genelde bu kuralın bilindiği ancak arı kovanlarını koyacakları yer olmadığı için bazı durumlarda bu kurala uyulmadığı söylenmiştir.

Bir arıcı sorunu şu şekilde ifade etmiştir:

- Arıcılıkta burası kışla. Genelge var; yol kenarına koymayın diyorlar. Orman içinde alanlar var ama yol yok. İzinde yok—Arıcılarla odak grup toplantısı

Konut yapımı ve konutların sahip olması gereken özellikler ile ilgili kurallar en çok şikayet edilen kurallar arasında yer almaktadır.

Genel olarak yöre insanının kurallara uyduğu ancak bölgede dışından yapılan müdahaleler nedeni ile ortaya çıkan durumların daha önemli olduğu ve kuralların herkese uygulanmasının büyük önem taşıdığına dikkat çekilmiştir.

İlgi Gruplarının Kurallara Uyuma ve Nedenleri Hakkındaki Görüşleri

İlgi grupları	Kurallara uyuma	Kurallara uyulmama nedenleri
Kamu kurumları	+	• Halkın bu konularda bilincinin olmaması
Belediyeler	+	• Eğitimsizlik
STK'lar	±	• Eğitim ve çevre bilincinin eksikliği
Çiftçiler	±	• Tarlalarını/bahçelerini korumak için
Arıcılar	±	• Zorunluluktan
Turizmciler	±	• Eğitimsizlik
Tekneciler	+	• Bilincin olmaması
Balıkçılar	+	• Ekonomik nedenler/zorunluluklar-
Avcılar	+	• Bilinçsizlik
Kadınlar	±	• Eğitim ve çevre bilincinin eksikliği

+ genel olarak kurallara uyuluyor

- kurallara uyulmuyor

± bazı kurallara uyulmuyor

Etki ve önem: Etki, ilgi grubunun proje veya kullanılan alanla ilgili olarak karar verme, uygulamaları ve projenin nasıl olacağını belirlemedeki gücünü, önem ise ilgi grubunun ihtiyaç ve çıkarlarını tatmin etmedeki önceliğini ne olduğunu ortaya koymaktadır. Etki karar verme ve kararların uygulanmasını belirlemedeki gücün bir göstergesi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, ilgi gruplarının hepsi en önemli ve etkili ilgi grubunun kamu/devlet kuruluşları olduğunu ve bunu belediyelerin izlediğini belirtmişlerdir. Sivil Toplum Kuruluşlarının (STK) önemli olduğu ancak bunların, karar alma ve uygulama yetkilerinin olmadığı için etkilerinin az olduğu genel bir görüş olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer ilgi grupları kendilerinin alanı kullanmaları nedeni ile önemli olduklarını ancak "güçlerinin" olmadığını ve bu nedenle etkilerinin az olduğu belirtilmiştir.

İlgi Gruplarının Etki ve Önem ile İlgili Görüşleri

Ö N E M	Çok önemli- etkisi az	Çok önemli- çok etkili
	<ul style="list-style-type: none">• STK'lar• Balıkçılar• Çiftçiler• Arıcılar• Tekneciler• Turizmciler• Avcılar	<ul style="list-style-type: none">• Kamu kurumları• Belediyeler
	Etkisi az-önemi az	Önemi az- etkisi fazla
E T K İ		

En Önemli Çevre sorunu: Bölgeye ilişkin çevre problemlerinin ne olduğu konusunda ilgi grupları arasında farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin, çiftçiler yaban hayvanlarının verdiği zararların, kamu kurumları ve avcılar tarımsal kirliliğin, STK'lar ise tekne atıklarının yarattığı kirliliğin yaşadıkları bölgede en önemli çevre sorunu olduğunu belirtmişlerdir. İlgi gruplarının genel değerlendirmesi yapıldığında en önemli çevre sorunu tarımsal kirlilik ve teknelerin atıkları, yarattığı kirlilik en önde gelen sorun olarak ortaya çıkmaktadır. En önemli ikinci çevre sorunu eğitimsizliktir ve üçüncü sorun ise kanal kirliliğidir. Teknelerin yarattığı kirliliğin kanallar ile ilgili olduğu dikkate alınır, bölgede yaşayan kişiler için kanallardaki kirliliğin önemli olduğu ve bu soruna dikkat çekilmektedirler. Kadınlar ile yapılan iki toplantıda ise daha çok kanalizasyon, çöp ve yol ile ilgili sorunlar gündeme getirilmiştir ancak köydeki kadın toplantısında yasak avlanma ve bunun sonucu ortaya çıkan problemlere dikkat çekilmiştir. Her toplantıda çevre bilincinin yokluğu ve eğitimin önemi tartışılmış ve bu konuda bazı çalışmaların yapılması istenmiştir.

İlgi gruplarına göre en önemli çevre sorunu

	Kamu kurumları	Belediyeler	STK'lar	Çiftçiler	Arıcılar	Turizmciler	Tekneciler	Balıkçılar	Avcılar	Kadınlar	Puan	Derecesi
Tarımsal kirlilik	6		3	3	2				4	2	20	1.
Çarpık yapılaşma	2										2	
Teknelerin yarattığı kirlilik		2	9		3	3		3			20	1.
Eğitimsizlik	1	4	1			1	3			1	11	2.
Çöplerle ilgili sorunlar		3		1	2					2	8	
Kanal kirliliği			3				2	2	3		10	3.
Hava kirliliği			2								2	
Erozyon			3						1		4	
Çevre bilincinin olmaması			2	1		2					5	
Yaban hayvanları ve verdikleri zararlar				5					2		7	
Ormanlara verilen zararlar					3				2		5	
Yatağan Termik Santralinin etkileri					2						2	
Turizmin olumsuz etkileri					3						3	
Kanalizasyon eksikliği										3	3	
Sivrisinek ilaçları										3	3	

İlgi Grupları ve Katılımcılık: Yapılan toplantı ve görüşmeler sonucu, genel olarak projeye katılım isteğinin olduğu söylenebilir. Belediyeler bazı kanunları kendilerinin uygulamak zorunda kaldıklarını ve bu nedenle de karar verme sürecinde kendilerinin de olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bir belediye başkanı görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

- Her konuda sorumluyuz. Kanunun vermiş olduğu ve kanunların vermemiş olduğu. Sizin evinizin içindeki düzeni siz bilirsiniz—Belediye Başkanı ile görüşme

STK'lar kendilerinin önemli olduğunu ve bazı projelerin uygulanmasında katkılarının olması gerektiğini belirtmişlerdir. STK'lar aracılığı ile alan kullanıcılarının çıkar ve isteklerinin dile getirileceği ve bu şekilde proje sürecine katılmalarının mümkün olacağı gerçeği vurgulanmıştır. Hem belediyelerin hem de çeşitli STK'ların karar alma ve uygulamada katkılarının olmasının projenin başarısı açısından önemli olacağı öne sürülen görüşlerdendir. Kırsal alanlarda muhtarların önemli bir etkiye sahip olduğu ve bu nedenle bilgi sağlanması ve uygulama aşamasında katılımlarının göz önünde bulundurulması projenin uygulanmasının ve nedenlerinin açıklanması açısından önem taşımaktadır.

İlgi Gruplarına Göre Katılımcılık

Katkıda bulunanlar	Karar verenler
	Kamu Kurumları Belediyeler STK'lar
Kamu kurumları Belediyeler STK'lar	Aracılar, çiftçiler, turizmciler, tekneciler, balıkçılar, v
Uygulayıcılar	Kullanıcılar

İlgi gruplarının katılımcılık düzeyi, bilgi akışının sağlanması, plan geliştirilirken fikirlerinin sorulması, karar verme aşamasına katılım ve yönetime katılım şeklinde belirtilebilir. Yapılan görüşme ve toplantılar sonucu tüm ilgi gruplarının tüm aşamalarda projelere katılmak istediklerini söylemek mümkündür. Ancak yöredeki mevcut sosyal ve siyasal yapının genel özellikleri dikkate alındığında, karar alma ve uygulamalara katılımın nasıl sağlanacağı konusunda çalışmaların yapılması gerektiği ve mevcut yasaların buna ne kadar olanak verdiği araştırılmalıdır.

Katılımcılık Düzeyine İlişkin İlgili Gruplarının Görüşü

	Katılım isteği	Sorunlar
Bilgi sağlanması	Tüm ilgi grupları	Halka duyurulmasının sağlanması ve kullanılacak araç/yöntemler
Karar alma sürecine katılım	Tüm ilgi grupları	Mevcut yasalar Kimlerin nasıl katılacağı konusunda belirsizlikler
Uygulamalara katılım	Tüm ilgi grupları	Halkın derneklere katılımının düşük olması Derneklerin halkın katılımını sağlayacak yapıya sahip olmaması Projelerin halkın ilgisini çekmesi Kadınların katılımının nasıl sağlanacağı

İlgili grupları, bazı sakıncalara dikkat çekmekle beraber, koruma alanının yönetimine veya denetimine yerel toplulukların katılması düşüncesine olumlu bakmaktadırlar. Yapılan toplantı ve görüşmeler temelinde, koruma alanında yerel toplulukların yönetime katılması veya koruma alanının yerel topluluklar tarafından yönetilmesinin neden uygun ve neden uygun olmadığı hakkındaki görüşler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

İlgili gruplarının Köyceğiz-Dalyan ÖÇK Bölgesinde Yerel Toplulukların Yönetime Katılmasına İlişkin Görüşleri

Neden uygun?	<ul style="list-style-type: none">• Bölgeyi en tanıyanın yöre insanı olması• Yöre halkını dışarıda bırakmanın yarattığı sorunlar• Yöre insanının sorumluluk almasının sağlayacağı avantajlar• Dışardan kural koymakla sorunun çözülmeyeceği• Sürdürülebilirliğin sağlanması açısından önem taşıması
Neden uygun değil?	<ul style="list-style-type: none">• Halkın şu andaki eğitim düzeyi yeterli değil• Mevcut STK yapısının yetersizliği ve katılımcılığın olmaması• Toplumda dezavantajlı grupların katılımının sağlanmasında sorunların olması

4. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, yöre halkının sosyal, ekonomik özelliklerini, çevreye ilişkin düşünce ve sorunları tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada hem nitel hem de nicel araştırma tekniklerinden yararlanarak veri toplanmıştır.

Elde edilen veriler temelinde, yörede çekirdek aile yapısının hakimdir ve ortalama hane halkı büyüklüğü 3.67'dir. Bu ortalama, Köyceğiz'in 3.81 olan ortalama hane halkı büyüklüğüne oldukça yakındır. Yörede yaşayan nüfusun çoğunluğunun çalışma çağında ve genç olduğu görülmektedir.

Köyceğiz-Dalyan bölgesinin en önemli özelliklerinden biri göç almasıdır. Büyük kentlerden emekli olmuş ailelerin yöreye doğal güzelliklerinden dolayı göç ettikleri bilinmektedir.

Hanelerin gelir düzeyleri önemli ekonomik göstergelerden biridir. Görüşülen hanelerde en düşük aylık gelir 50YTL, en yüksek gelir 9000YTL ve hanelerin ortalama aylık geliri 1194YTL'dir. Gelir kaynağı açısından turizm ve ticaret önemli sektörler olarak ortaya çıkmaktadır. Köyceğiz-Dalyan proje alanında yer alan hanelerin çoğunun birden fazla gelir kaynağı bulunmaktadır.

Bölge için en önemli sorun işsizlik olarak ortaya çıkmaktadır. Çevre sorunları önemli kabul edilen sorunlar arasındadır. Görüşülen kişilere göre, yörenin en önemli çevre sorunu orman, bitki-hayvan türlerinin yok edilmesi ve su kirliliğidir.

Proje alanının ÖÇKB içinde olduğu görüşülen kişilerin büyük çoğunluğu tarafından bilinmektedir. ÖÇKB ile ilgili olarak en çok bilinen yasaklar avlanma ve inşaat yapımı ile ilgili olanlardır.

Çeşitli konularda faaliyet gösteren birçok dernek, kooperatif, vakıf vb proje bölgesinde bulunmaktadır ancak bunlara halkın aktif katılımı oldukça düşüktür. Bunda hem derneklerin yöre insanına ulaşmada hem de yörede yaşayan kişilerin bazı sosyal ve siyasal nedenlerden dolayı aktif olarak katılımlarında sorun olduğunu göstermektedir.

Yörede yaşayanların büyük çoğunluğu bölgenin bir yönetim planına ihtiyacı olduğunu kabul etmektedirler ve bu çerçevede oluşturulacak projelere katılmak istemektedirler. Yörede yaşayan kişiler, yönetim planında ekonomik gelişmeye, doğal yaşamın korunmasına ve halkın katılımına önem verilmesini istemektedirler.

Yörede bulunan bireylerin eğitim düzeyi, meslek, gelir durumu, yaş grupları ve yörede yaşama süreleri gibi faktörler dikkate alınarak yönetim planı geliştirilmelidir. Farklı grupların veya kesimlerin farklı ihtiyaç ve talepleri olacağı dikkate alınarak, mümkün olduğu oranda ortak bir payda oluşturulmaya çalışılmalıdır.

Genel olarak çevre sorunları ve doğal alanların tahribatı ile ilgili olarak yöre halkının bilinçli olduğunu söylemek oldukça zordur. Anketlerden edilen genel sonuçlar doğrultusunda görüşmeye katılanların yarıdan fazlası yaşamı tehdit eden bir çevre krizinin olmadığına inanmaktadır. Bu nedenle kendi yakın çevrelerinin korunmasının neden önemli olduğunu birçok açıdan anlayamamaktadırlar ve kendilerinin bir şekilde "cezalandırıldıklarını"

düşünmektedirler. Günümüzde artık ekolojik sistemler ve birinde meydana gelen değişimlerin bütün için ne kadar önemli olduğu tartışmasız bir gerçek olarak kabul edilmektedir. Çevre sorunları ve ekolojik sistemlerin geleceği hakkında eğitim çalışmalarının yapılması büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmalar belli kesimlerin katıldığı toplantılar olmaktan çok halkın katılımını sağlayacak şekilde görsel materyallerin kullanılmasıyla gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

İkinci önemli olan nokta Türkiye genelinde yaşanan sorunların yöre insanı tarafından sanki yöre ÖÇKB olduğu için varmış gibi algılanmaktadır. Bu ekonomik sorunların nedeni yörede çevrenin korunması ile ilgili olmadığı ve aksine yörede çevrenin korunmasının birçok yönden kazanç getireceğinin açıklanması gelecekte yapılacak çalışmalar için büyük önem taşımaktadır.

Proje alanı içindeki yerleşim yerlerinde STK'larına aktif katılım söz konusu değildir ve katılanlarda genellikle erkekler olmaktadır. Yönetim planı oluşturulurken var olan derneklerin aktif olarak yöre insanının katılımının nasıl sağlanacağı tartışılması gereken konulardan biri olarak ortaya çıkmaktadır. Toplumda genellikle sosyal yönden organize olmayan, ekonomik yönden düşük gelire sahip olan ve siyasal güce sahip olmayan dezavantajlı olarak kabul edilen grupların istekleri ve negatif olarak etkilenmemeleri için yapılması gerekenler önceden planlanmalıdır.

Birçok araştırmanın gösterdiği gibi özellikle kırsal alanlarda kadınlar, doğal kaynaklarla ilgili etkinlikleri erkeklere göre daha fazla yerine getirmektedirler. Geleneksel değerlerin hakim olduğu kırsal alanlarda kadınların çevre konusunda bilinçlendirilmesi ve plana katılmalarının sağlanması projelerin başarı şansını artıracığı açıktır.

Araştırma Soruları

HANEHALKI ANKETİ

Görüşmenin Yapıldığı Tarih:

Anketörün Adı-Soyadı:

Görüşmenin Yapıldığı Yer (Köyün Adı):

Görüşülen Kişi Hakkında Genel Bilgiler

1. Görüşülen kişi

1. () hane reisi

2. () eşi

3. () kızı/oğlu veya gelini/damadı

4. () diğer

2. Cinsiyeti:

1. () kadın

2. () erkek

3. Eğitimi:

1. () okur-yazar değil

2. () okur-yazar

3. () ilkokul mezunu

4. () ortaokul mezunu

5. () lise/meslek okulu mezunu

6. () üniversite mezunu

7. () yüksek lisans ve doktora

4. Mesleği:

Hane Hakkında Genel Bilgiler

5. Hanenizde toplam kaç kişi yaşamaktadır?

Toplam kişi sayısı.....

Hanedeki erkek sayısı.....

Hanedeki kadın sayısı.....

6. Hanede yaşayan kişileri aşağıdaki yaş gruplarına göre sıralayınız.

1. () 15 yaşından küçük kişi sayısı

2. () 15-24 yaş arasındaki kişi sayısı

3. () 25-34 yaş arasındaki kişi sayısı

4. () 35-59 yaş arasındaki kişi sayısı

5. () 60 yaş ve üstü

7. Hanenizde okula giden çocuk var mı?

1. () Evet 2. () Hayır

Evet ise, lütfen hangi okula, kaç çocuğun gittiğini belirtiniz.

1. () anaokul ve ilkokul
2. () lise veya meslek okulu
3. () üniversite/yüksek okul
4. () Diğer (belirtiniz).....

8. Hanenizde okuma yazma bilmeyen kişi var mıdır?

1. () Evet
2. () Hayır

Evet ise, kaç kişi

1. () 1 kişi 4. () 4 kişi
2. () 2 kişi 5. () 5 kişiden fazla
3. () 3 kişi

9. Kaç yıldır burada yaşamaktasınız?.....

Eğer burada yaşama süresi 5 yıldan az ise,
Daha önce nerede yaşamaktaydınız?
Buraya gelme nedeniniz nedir?

10. Çalışmak için başka bir kent/ilçe'de yaşayan hane üyesi bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

Evet ise, kaç kişi.....

Nerede yaşamaktadır:.....

Hane Hakkında Ekonomik Bilgiler

11. Hanenizin ortalama aylık geliriniz ne kadardır?.....

12. Hanenizin gelirini yakınınızdaki diğer hanelerle karşılaştırdığınızda, gelir durumunuz hakkında ne söyleyebilirsiniz.

1. () onlardan daha iyi
2. () onlar ile aynı düzeyde
3 () onlardan daha kötü

13. Hanenizin temel gelir kaynakları nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

1. () Tarımsal üretim	7. () Kira
2. () Turizm	8. () Arıcılık
3. () Ücret/maaş sürekli bir işten	9. () Ormancılık
4. () Hayvancılık	10. () Teknecilik
5. () Balıkçılık	11. () Ticaret
6. () Ücret /maaş gecici işlerden	12. () Diğer (belirtiniz).....

14. Hanenizde çalışan ve/veya emekli kişi sayısı nedir?

1. () hanede çalışan kişi sayısı
2. () hanede yaşayan emekli sayısı

15. Evinizde işsiz kişi bulunmakta mıdır? (iş arayıp, bulamayanlar kişiler işaretlenecek)

1. () Evet
2. () Hayır

Evet ise, kaç kişi,

1. () 1 kişi	4. () 4 kişi
2. () 2 kişi	5. () 5 kişi
3. () 3 kişi	6. () 5'ten fazla

16. Bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı mısınız?

1. () Bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı değiliz
2. () Emekli Sandığı
3. () Bağ-Kur
4. () SSK
5. () Özel

17. Geliriniz harcamalarınıza yetmekte midir?

1. () Evet
2. () Hayır

Hayır ise, ihtiyacınızı karşılamak için neler yapmaktasınız?.....

.....

18. Tarımsal üretim yaptığınız tapulu araziniz var mı?

1. () Evet
2. () Hayır

Evet ise, ne kadar?

	Dönüm
Tarla	
Bahçe	
Diğer (belirtiniz)	
Toplam	

19. Sahip olduğunuz toprakta ne tür ürünler yetiştirmektesiniz?

1. ürün.....

2. ürün.....

3. ürün.....

20. İşlemek için toprak kiralamakta mısınız?

1. () Evet

2. () Hayır

Evet ise, ne kadar?dönüm

21. Toprağınızı kiraya vermekte misiniz?

1. () Evet

2. () Hayır

Evet ise, ne kadar?dönüm

22. Sizin için şu anda yörenizdeki en önemli problem nedir?

1. () Toprak yetersizliği

2. () İşsizlik/ iş olanaklarının yokluğu

3. () Sağlık ile ilgili problemler

4. () Çevre sorunları ve kirlilik

5. () Eğitim ile ilgili sorunlar

6. () Yoksulluk

7. () Diğer

Çevre ile ilgili Bilgiler

23. Yörenizin en önemli çevre problemi nedir?

1. () Doğal alanların tahrip edilmesi
2. () Su kirliliği
3. () Bitki ve hayvan türlerinin yok edilmesi
4. () Tarımda çok fazla kimyasal kullanılması
5. () Erozyon
6. () Ormanların tahrip edilmesi
7. () Diğer

24. Yörenizdeki çevre problemlerinin çözümü için en etkili kurum/kuruluş/kişi kimler olabilir?

1. Yöre insanı
2. Devlet kurumları
3. İlgili STK'lar (dernekler, kooperatifler, odalar, birlikler vb.)
4. Özel firmalar
5. Diğer (belirtiniz).....

25. Doğal çevrenin (doğal hayatın) korunmasından ne anlıyorsunuz?

.....

26. Yaşadığınız köyün özel çevre koruma alanı içerisinde yer aldığını biliyor musunuz?

1. () Evet
2. () Hayır

Evet ise, bu bilgiyi kimden duydunuz?

1. () Muhtardan
2. () Komşu/ arkadaş veya akrabalarından
3. () Devlet görevlilerinden
4. () Yerel medyadan
5. () Diğer

27. Yörenizin özel koruma alanı olması nedeni ile devlet görevlileri herhangi bir toplantı veya eğitim programı düzenlediler mi?

1. () Evet
2. () Hayır
3. () Bilmiyorum

Evet ise, siz bu toplantılara katıldınız mı?

1. () Evet
2. () Hayır

Hayır ise, neden?.....

28. Koruma alanı ile ilgili kurallar/yasaklar var mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır 3. () Bilmiyorum

Evet ise, nelerdir?

Eğer evet ise, bu bilgileri nerden/kimden duydunuz?

29. Yaşadığınız bölgedeki kişiler bu alanın korunması ile ilgili kurallara uymakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

Hayır ise, neden?

30. Buradaki doğal alanın korunmasına zarar veren faaliyetler nelerdir?

1.....

2.....

3.....

31. Koruma alanına zarar verenler/ tahrip edenler cezalandırılmalı mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

32. Hangi davranış veya kural ihlali cezalandırılmalıdır?

.....

33. Köyünüzde sağlık veya diğer amaçlar için bitki toplanmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

Evet ise, hangi bitkiler?.....

34. Yaşadığınız yerde nesli tükenmekte olan bitki veya hayvan bulunmakta mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır

Evet ise, bitki.....

Hayvan.....

35. Köyünüzde yasak avlanma var mıdır?

1. () Evet 2. () Hayır 3. () Bilmiyorum

36. Köyceğiz-Dalyan özel çevre koruma alanının korunmasından kim sorumlu olmalıdır?

1. () Devlet kurumları

2. () Bu alanda yaşayan kişiler
3. () STK'lar
4. () Özel şirketler
5. () Diğer (belirtiniz).....

37. Yaşadığınız yerin özel çevre koruma alanı olması nedeni ile bundan yararlanan kişiler veya gruplar var mıdır?

1. () Evet
2. () Hayır

Evet ise, kimler?

1. () Turizm ile uğraşanlar
2. () Balıkçılar
3. () Çiftçiler
4. () Hayvancılık ile uğraşanlar
5. () Avcılar
6. () Tekneciler
7. () Ormancılık ile uğraşanlar
8. () Arıcılar
9. () Konut sahipleri
10. () Diğer

38. Yaşadığınız yerin özel çevre koruma alanı olması nedeni ile zarar gören kişiler veya gruplar var mıdır?

1. () Evet
2. () Hayır

Evet ise, kimler?

1. () Turizm ile uğraşanlar
2. () Balıkçılar
3. () Çiftçiler
4. () Hayvancılık ile uğraşanlar
5. () Avcılar
6. () Tekneciler
7. () Ormancılık ile uğraşanlar
8. () Arıcılar
9. () Konut sahipleri
10. () Diğer

39. Doğal alanın korunması ile ilgili projelere katılmak ister misiniz?

1. () Evet 2. () Hayır

Hayır ise, neden.....

40. Yaşadığınız yerdeki çevrenin korunması ile ilgili projenin size faydalı olacağını düşünüyor musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

41. Eğer gerekirse, proje ile ilgili eğitim almak ister misiniz?

1. () Evet 2. () Hayır

42. Doğal alanın korunması ile ilgili projelere katılmak ister misiniz?

1. () Evet 2. () Hayır

Hayır ise, neden.....

43. Yaşadığınız yerdeki çevrenin korunması ile ilgili projenin size faydalı olacağını düşünüyor musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

44. Eğer gerekirse, proje ile ilgili eğitim almak ister misiniz?

1. () Evet 2. () Hayır

Evet ise, hangi konularda eğitim almak istersiniz?

1. () Tarımsal ilaçların doğru ve etkin kullanımı

2. () Halk sağlığı

3. () Bitki ve hayvan türlerinin korunması

4. () Ormanların korunması

5. () Erozyon

6. () Organik tarım

7. () Diğer (belirtiniz).....

45. Aşağıdaki ifadelere ilişkin görüşlerinizi belirtiniz:

	Katılıyorum	Katılmıyorum
Köyceğiz- Dalyan özel çevre koruma bölgesinin detaylı ve uygulanabilir bir yönetim planına ihtiyacı vardır.		
Ekonomik gelişme yönetim planının önemli bir parçası olmalıdır.		
Köyceğiz-Dalyan'daki doğal yaşam ve balıkların önemi yönetim planında dikkate alınmalıdır.		
Yönetim planı ilgili hem yerel hem de ülke çapındaki ekonomik aktiviteler hakkında bilgi sağlamalıdır.		
Doğal alanların/çevrenin korunması yönetim planının temel amaçlarından biri olmalıdır.		
Köyceğiz-Dalyan yönetim planı ile ilgili bilgiler halka açık olmalıdır.		
Bölge insanının sulak alana ilişkin eğitimi, yönetim planının temel amaçlarından biri olmalıdır.		
Yöredeki farklı grupların çıkarları yönetim planında yer almalıdır.		
Yönetim planı ağırlıklı olarak doğal dengeyi korumaya çalışmalıdır.		
Köyceğiz-Dalyan halkı geniş ölçekli danışma komitesi ile yönetim planında söz sahibi olmalı ve uygulamalıdır.		
Yöre halkının sulak alanların kullanımı ve yönetimine katılımı teşvik edilmelidir.		
Alanla ilgili olarak su turizmi /eko turizm ekonomik önemi dikkate alınmalıdır.		
Yönetim planında kanalların turizm için önemi dikkate alınmalıdır.		
Yönetim planı, su kullanımının sosyolojik, kültürel ve ekonomik etkilerini de dikkate almalıdır.		
Bazı durumlarda, yönetim planı kirlilik kontrolü, sulak alanın korunması gibi alanlarda yerel halkın uygulamasını gerektirmelidir.		
Bütün su kullanıcılarının gelecek için talepleri doğrultusunda kestirimler yapılmalıdır.		

46. Aşağıdaki düşüncelere katılıp katılmadığınızı belirtiniz.

	Katılıyorum	Katılmıyorum
Yaşamı tehdit eden boyutlarda bir çevre krizi ile karşı karşıyayız.		
Çevre krizi yaşamımıza olumsuz etkileri bulunmaktadır.		
Ekonomik gelişme doğal alanların tahribatına yol açmamalıdır.		
Çevre sorunlarının çözümünde bireysel katkılar önemli değildir.		
Ekonomik gelişme çevrenin korunmasından önce gelmelidir.		
Çevre sorunlarını çözme sadece devletin görevidir.		
STK çevrenin korunmasında önemli bir rol oynamaktadırlar.		
Herkes kendi yaşadığı yerdeki doğal alanları koruması gerekir.		
Köyceğiz-Dalyan özel çevre koruma bölgesindeki çevre sorunu abartılmaktadır.		

Dernekler ve Katılım

47. Doğal çevreyi koruma ile ilgili geliştirilecek olan yönetim planına aktif olarak katılmak ister misiniz?

1. () Evet 2. () Hayır

48. Köyünüzde ne tür dernekler bulunmaktadır?

1. () Tarım ile ilgili olanlar
2. () Turizm ile ilgili olanlar
3. () Kadın konusunda çalışan dernekler
4. () Çevre konusunda çalışan dernekler
5. () Eğitim ile ilgili olanlar
6. () Diğer

49. Köyünüzde aktif olarak çalışan dernek/kooperatiflerin faaliyetlerine katılmakta mısınız?

1. () Evet 2. () Hayır

Evet ise, ailenizden kimler katılmaktadır?

1. () Ailenin geçimini sağlayan erkekler

2. () Kadınlar
3. () Genç erkekler
4. () Genç kızlar
5. () Diğer

Hayır ise, katılmama nedeniniz nedir?

1. () Zaman yokluğu
2. () Gelenekler
3. () Çalışmaları hakkında yeterince bilgi sahibi olunmaması nedeni ile
4. () Derneklerin yeterince aktif olmaması nedeni ile
5. () Diğer

Genel Değerlendirme

50. Köyünüzdeki çevre sorunlarını 10 yıl öncesi ile karşılaştırdığınızda aşağıdakilerden hangisini söyleyebilirsiniz?

1. () Daha iyi
2. () Aynı
3. () Daha kötü

51. Yürütülmekte olan projenin uygulanmasını destekliyor musunuz?

1. () Tamamen destekliyorum
2. () Destekliyorum
3. () bu projenin uygulanmasını desteklemiyorum

52. Projenin uygulanmasının olumlu etkileri neler olabilir?

- 1.....
- 2.....
- 3.....

53. Projenin uygulanmasının olumsuz etkileri neler olabilir?

- 1.....
- 2.....
- 3.....

54. Projenin uygulaması sonucu ortaya çıkacak olumsuz etkileri gidermek için neler yapılmalıdır?

- 1.....
- 2.....
- 3.....

Eklemek istediğiniz bir şey var mı? Teşekkürler

ODAK GRUP TARTIŞMALARI İÇİN KILAVUZ

Projenin Tanıtımı

Merhaba. Benim ismim..... İlkönce burada bulunduğunuz için hepimize teşekkür ederim. Bugün burada, Köyceğiz-Dalyan ÖÇK Bölgesi Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti ve Yönetim Planı projesini tartışmak için bulunuyoruz.

PROJE HAKKINDA KISA AÇIKLAMA.

Belki daha önce bu tür bir tartışmada bulunmuş olmayabilirsiniz. Burada size bir şey öğretmek, sorularınızı cevaplamak veya bir uzman olarak bulunmamaktayız. Bugünkü tartışmada proje ile ilgili çeşitli konularda sizin görüşlerinizi öğrenmek istiyoruz. Sizin konu ile ilgili düşünceleriniz bizim için büyük bir önem taşımaktadır. Burada tartışılan konular/sorunlar ve sizin düşünceleriniz raporda yer alacaktır ancak hiç bir şekilde isim veya kimin ne söylediği açıklanmayacaktır. Bu konuda hiç bir şüphenizin olmaması gerekir. Elde edilen veriler bilimsel amaçlı yazılacak rapor dışında hiç bir şekilde kullanılmayacaktır.

Tartışmanın Yöntemi

Öncelikle bugünkü tartışmanın nasıl olacağını açıklamak istiyorum.

- Tartışmamız yaklaşık 1,5-2 saat kadar sürecektir. Burada arkadaşlarım sizin açıklamalarınızla ilgili not alacaklardır.
- Sizin düşünce ve deneyimleriniz öğrenmek istiyoruz. Lütfen düşüncelerinizi açıklamada tereddüt etmeyin. Doğru veya yanlış bir cevap bulunmamaktadır. Diğerlerinin düşünceleri sizinkinden farklı olabilir ve farklı düşüncelerin olması çok doğaldır. Bu nedenle görüşleriniz farklı olsa bile özgürce açıklayınız.
- Tartışacağımız konular hakkında herkesin görüş ve düşüncelerini öğrenmek bizim için oldukça önemlidir. Herkes mümkün olduğu oranda düşüncelerini açıklasın. Tartıştığımız konu ile ilgisiz olanları lütfen gündeme getirmeyin.
- Son olarak, ben düşüncelerimi açıklamayacağım. Benim görevim sadece tartışmayı yönetmek; ilgili konular tartışmayı sağlamak ve herkese eşit konuşma şansı vermek.

Başlamadan önce sormak istediğiniz bir şey var mı?

Katılımcıların Tanıtımı

Lütfen sıra ile kendinizi tanıtırınız. Kaç yaşındasınız? İşiniz nedir?/nerede çalışıyorsunuz? Nerede yaşıyorsunuz? Kaç yıldır burada yaşamaktasınız?

Tartışma Konuları (Tartışmalar soru cevap şeklinde olmayacaktır. Sorular konuların belirlenmesine yol gösterecektir)

1-Alan kullanımı:

Geçiminizi sağlamak için ne tür işler yapmaktasınız? Bölgenin ÖÇK alanı olması nedeni ile uymanız gereken kurallar var mıdır? Varsa bunlar nelerdir? Bu kurallar sizin için faydalar sağlamakta mıdır? Neler? Bu kurallar nedeni ile özel olarak karşılaştığınız sorunlar var mıdır? Varsa nelerdir? Bu sorunlar yaşamınızı nasıl etkilemektedir? Bu kurallar nedeni ile zarar gören başka gruplar var mıdır?

Bu alanların korunması sizin için önemli midir? Neden?

Sizin için en önemli sorunlar nelerdir? (Sorunların sıralanması ve en çok tekrar edilen 5 tanesinin ve bunun içinde en önemlilerin belirlenmesi).

Ne tür değişimlere ihtiyaç vardır? Ne tür değişimler sizi olumlu olarak etkiler? Ne tür değişimler sizi olumsuz olarak etkiler? (Öneriler için nerede, ne zaman, kim yapmalı gibi sorular)

2-Sorunları çözmeye ve karar vermede hangi kurum/kişi/kuruluş önemlidir? Neden? Sorunları çözmeye veya karar vermede hangi kuruluşlar etkilidir? Neden? Sizce sorunları çözmeye veya karar vermede hangi kuruluşlar etkin olmalıdır?

3-Teknik bilgi verme, kararları alma, uygulama ve sorun çözmeye kurum/kuruluşlar arasında uyum var mıdır? Ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz? Bir kaç kurum aynı işi yapıyor mu? Boşluklar neler? Bunlardan ne kadar memnunsunuz?

4-Proje faaliyetlerine katılmak istemisiniz? Neler yapabilirsiniz? Ne tür bir katılım söz konusu olabilir? Sadece bilgi Gruplar arasında çıkar yönünden bir sorun yaşanabilir mi?

5-Proje ve kurallar ile ilgili size bilgi sağlanıyor mu? Ne tür bilgilere ihtiyacınız var? Bunlar hangi araçlarla sağlansın? (yerel medya, yerel gazeteler, toplantılar, broşürler vs.)

6-Yönetim planında hangi kurallar konursa siz olumlu olarak etkilenirsiniz? Bu kurallar neler olabilir? Olmasını istemediğiniz kurallar var mıdır? Varsa nelerdir? Sizden başka kimler olumlu veya olumsuz etkilenebilir?

7-Yeni bir yönetim planını destekliyor musunuz? Nedenleri?

Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Hepinize vakit ayırıp katıldığınız için teşekkürler.

MÜLAKAT SORULARI

Kamu kuruluşları için sorular:

1. Kurumunuz çevrenin korunması ile ilgili ne tür görev ve sorumluluklara sahiptir? Uygulamak zorunda olduğunuz kurallar/kanunlar/projeler nelerdir?
2. Çevrenin korunması ile ilgili olarak kurumunuzun temel amacı nedir? Bu amaçlar toplumun tüm kesimleri tarafından kabul ediliyor mu? Çatışmaya neden olan varsa, bunlar nelerdir?
3. Kurumunuzda yeterli sayıda eleman bulunmakta mıdır? Teknik donanım yeterli midir? Bu konudaki sorunlarınız nelerdir?
4. Diğer kamu kuruluşları ile ortak çalışmanız gerekiyor mu? Hangi konularda, neler yapmanız gerekiyor? Bu konuda bir zorlukla karşılaşılıyor musunuz? Varsa neler? Diğer kamu kuruluşları sizin yaptığınız aynı işleri yapıyorlar mı yoksa her kurumun işleri kesin olarak belirlenmiş midir?
5. Sizin kurumunuzun çevrenin korumasında etkili olduğunu düşünüyor musunuz? Neden? Aynı zamanda çevre korumasında kurumunuz önemli midir? Neden? Kurumunuzun etki ve öneminin diğerleri (STK, belediyeler, diğer kamu kuruluşları, balıkçılar, turizmciler, ormancılar vb.) ile karşılaştırdığınızda ne söyleyebilirsiniz?
6. Köyceğiz-Dalyan bölgesinde en önemli kabul edilecek çevre sorunu nedir? Neden? Bu sorunun çözülmesi için neler yapılmalıdır?
7. Yönetim planının oluşturulmasında kurumunuzun katılımı söz konusu mudur? Ne tür faaliyetlere katılmaktadır? Bu konuda ne tür sorunlar yaşamaktasınız? Toplumda daha fazla katılımın sağlanması için neler yapılmalıdır?
8. Diğer kurum/kuruluşların yaptığı faaliyetler hakkında size bilgi sağlanıyor mu? Ne tür bilgilere ihtiyaç duymaktasınız? Siz yaptığınız faaliyetler hakkında diğer kurum/kuruluşlara bilgi sağlıyor musunuz?
9. Çevre ile ilgili kuralların/yasakların olmasından dolayı Köyceğiz-Dalyan bölgesinde yaşayan grupların/kişilerin olumsuz etkilenmesi söz konusu mudur? Varsa, bunlar kimlerdir? Neden? Olumlu olarak etkilenen gruplar var mıdır? Varsa bunlar kimler? Neden?
10. Geliştirilecek yönetim planının başarılı olması gereken temel hedefler neler olmalıdır? Hangi konulara öncelik verilmelidir?

Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Teşekkürler

STK'lar için sorular:

1. Derneğiniz/kooperatifiniz çevrenin korunması ile ilgili ne tür faaliyetlerde bulunmaktadır? Yapmış olduğunuz çalışmalar/projeler hakkında bilgi verir misiniz?
2. Çevrenin korunması ile ilgili olarak derneğinizin temel amacı nedir? Bu amaçlar toplumun tüm kesimleri tarafından kabul ediliyor mu? Çatışmaya neden olan varsa, bunlar nelerdir?
3. Kurumunuzda yeterli sayıda çalışanı ve üyesi bulunmakta mıdır? Bu konudaki sorunlarınız nelerdir?
4. Kamu kuruluşları, belediyeler veya diğer derneklerle ortak çalışmanız gerekiyor mu? Hangi konularda, neler yapmanız gerekiyor? Bu konuda bir zorlukla karşılaşılıyor musunuz? Varsa neler?
5. Sizin derneğinizin çevrenin korumasında etkili olduğunu düşünüyor musunuz? Neden? Aynı zamanda çevre korumasında kurumunuz önemli midir? Neden? Kurumunuzun etki ve öneminin diğerleri (belediyeler, kamu kuruluşları, balıkçılar, turizmciler, ormancılar vb.) ile karşılaştırdığınızda ne söyleyebilirsiniz?
6. Köyceğiz-Dalyan bölgesinde en önemli kabul edilecek çevre sorunu nedir? Neden? Bu sorunun çözülmesi için neler yapılmalıdır?
7. Yönetim planının oluşturulmasında derneğinizin katılımı söz konusu mudur? Ne tür faaliyetlere katılmaktadır? Bu konuda ne tür sorunlar yaşamaktasınız? Toplumda daha fazla katılımın sağlanması için neler yapılmalıdır?
8. Çeşitli kurum/kuruluşlar yaptığı faaliyetler hakkında size bilgi sağlıyor mu? Ne tür bilgilere ihtiyaç duymaktasınız? Siz yaptığınız faaliyetler hakkında diğer kurum/kuruluşlara bilgi sağlıyor musunuz?
9. Çevre ile ilgili kuralların/yasakların olmasından dolayı Köyceğiz-Dalyan bölgesinde yaşayan grupların/kişilerin olumsuz etkilenmesi söz konusu mudur? Varsa, bunlar kimlerdir? Neden? Olumlu olarak etkilenen gruplar var mıdır? Varsa bunlar kimler? Neden?
10. Geliştirilecek yönetim planının başarılı olması gereken temel hedefler neler olmalıdır? Hangi konulara öncelik verilmelidir?

Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Teşekkürler